ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 2 ЛЮТИЙ 1992

No. 2 FEBRUARY 1992

ПРОМІНЬ

Ч. 2 **ЛЮТИЙ** **РІК XXXIII**

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць

Редактор — Олена Гринь
Редактор англомовної частини —
Маруся Тарнавецька-Зурек
Адміністратор — Наталя Макаренко

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Річна передплата в Канаді $17.00
Передплата до інших країн $20.00
Одне число .....$ 2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

VOL. XXXIII **FEBRUARY** **No. 2**

Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
Monthly

Editor — Olena Hryn
English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek
Administrator — Natalia Makarenko

PROMIN
842 Main Street
Winnipeg, Man. Canada
R2W 3N8

Subscription in Canada $17.00
Other countries $20.00
Single copy .....$ 2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

Second Class Mail
Registration Number 1925
International standard Serial number
ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ЗМІСТ

Н. Полянська — Повернення на Парнас 1
Щедрий вечір всім вам 2
Протопресвітер О. Фляк — Молитва за Україну 2
Т. Горохович — Марія Заньковецька — ясна зірка театру 3
М. Сирохман — Духовий осередок нашого народу 4
А. Т. — Виставка в честь 100-ліття поселення українців в Канаді 7
Ювілейні святкування в відділі СУК при катедральній громаді Св. Івана в Едмонтоні ... 8
Парафія Св. Іллі вшанувала нового настоятеля 11
Річний звіт відділу ім. Лесі Українки при громаді Св. Іллі, Едмонтон 11
День подяки і свято книжки 12
Чайне прийняття Комітету Українок Канади, відділ у Вінніпезі 12
60-літній ювілей відділу ім. Ольги Кобилянської, Смокі Лейк, Альберта 13
Лариса Мирович — Як увійшли в чужий ми простір 14
65-літній ювілей, Гаффорд, Саск. 14
Відділ ім. Лесі Українки, Ендру, Альберта 14
Куток порад 25
Нашим дітям: Кобзар і діти (А. Міненко) 26
Квіти незабутнім 28
Бл. п. Тася Панасейко, Лондон, Онт. 29
Бл. п. Галя Токарик, Ванкувер, Б.К. 30
Бл. п. Марія Чижовська, Норт Бетлефорд, Саск. 31
Бл. п. Франко і Юлія Ґорчинські, Чиливек, Б.К. 32

CONTENTS

Helen Raycheba: The Montreal Massacre and The White Ribbon Campaign 15
Essay Contest: Daria Davyduke — The Journey 17
Centennial Calendar 20
Helen Raycheba: Ukrainian Centennial Song 21
Ukrainian Centennial Stamp Covers 21
V. Kichta & M. Tkach: Epic Song for Canada 21
Barbara McDougall: New Year's Message 22
In Memoriam: Xennia Chanasyk 23
Promin Press Fund 33

На першій сторінці обкладинки — **Леся Українка**. Портрет роботи Фотія Красицького.

ПОВЕРНЕННЯ НА ПАРНАС

25 ЛЮТОГО У КИЄВІ ВІДКРИВАЄТЬСЯ МЕМОРІАЛЬНА КВАРТИРА КОСАЧІВ

Три сусідні будинки по вулиці Саксаганського — меморіали, що входять до складу Музею видатних діячів української культури, — колишні оселі рідкісно обдарованих родин Косачів-Драгоманових, Лисенків та Старицьких ще наприкінці XIX сторіччя стали втіленою мрією про утворення так званого „парнаського кутка" у Києві. А нині пам'ять про видатних українських митців повернула нам можливість мати в столиці свій український Парнас. Воістину, щаслива доля в українського народу...А чим ще можна пояснити чудодійне збереження „парнаського" феномену, що не канув у небуття, а, наче Фенікс, відродився з попелу нашої сторіччями нищеної та гнобленої історії?

Отже, 25 лютого цього року, у 120-ту річницю з дня народження Лесі Українки, у будинку на колишній Маріїнсько-Благовіщенській (нині Саксаганського), 97 відкривається меморіальна квартира Косачів, що була постійною адресою родини з 1899 по 1910 рік.

Історія цієї сім'ї трагічна, але то тема окремої розповіді. Не будемо шукати винних в минулому. Кажуть, кожен народ заслуговує той уряд, який має. „Цікаво, як раніше радянська громадськість на Україні не визнавала ніякого зв'язку між Лесею і її родиною. Цілком її, „свою улюблену письменницю", ізолювала в своїй пошані від родини, до того, що рідну сестру Лесі (Дору) ні за що, ні про що запроторили в архангельський концтабір (Дорин чоловік десь там і загинув), а Лесену матір ладні були заарештувати, перешкодило тільки те, що вона вже була тоді присмерті...А тепер така прихильна цікавість до цілої Лесиної родини і Лесиного життя в ній. „Непослідовність — у всякім разі приємна", писала 1961 року з Праги сестра Лесі Оксана Петрівна Косач-Шимановська.

Напевно, кожен народ заслуговує ще й на ту долю, котру має. Щаслива наша доля, коли попри все збереглася пам'ять про кращих представників нації і створене їхніми руками надзвичайне явище — український Парнас. А втім, і доля — хоча річ нерукотворна, все ж творима людьми. Тими людьми, які небайдужі до своєї землі та культури, які виховані у великій пошані до батьківської оселі та родини як невід'ємної складової цієї культури.

Отже, сестри Косач, які еміґрували у 40-х роках за кордон, у 60-ті відновили зв'язок з Україною. У листуванні з київським музеєм Лесі Українки Ізидора Петрівна та Оксана Петрівна відтворювали кожен куточок колишнього помешкання Косачів на Маріїнсько-Благовіщенській, 97. Одержав музей і безцінну працю Ольги Косач-Кривинюк „Хронологія життя та творчості Лесі Українки", що вийшла друком 1979 року в Нью-Йорку. У рукописному фонді Академії наук УРСР, у приватних осіб збереглися деякі документи, меморіяльні речі.

Втім, ще тоді, коли музей-квартира Косачів існував лише в задумі, стало відомо, що більшість меблів та речей загинули б бурхливі часи революції та воєн. У розпорядженні авторів експозиції були перевірені музейні засоби: скажімо, в напівпорожніх кімнатах експонувати лише меморіялії або просто виділити їх на тлі типологічних та реконструйованих речей. Та шкода стало стін, в яких і досі ніби пульсує ритм живої людської оселі. Тож вирішили зберегти теплу атмосферу житла на першому поверсі будинку. Тим більше, що на другому згодом розташується літературна експозиція, присвячена життєвому та творчому шляху Лесі Українки. Хотілося б, щоб про меморіяльну квартиру говорили не „у музеї Косачів", а „у Косачів". Як про „сусідів по Парнасу" вже кілька років говорять — „у Лисенків".

...Відлічує час в їдальні Косачів родинний годинник, рушники та посуд чекають традиційного чаювання. Ця кімната — центр Косачівського помешкання — місце не лише обідів та вечерь, але й духовного спілкування: відвертих розмов та таємних сповідей. Праворуч — вхід до вітальні, що пам'ятає безліч іменитих гостей. Ліворуч їдальні, у маленькій опочивальні батьків, проводила свою редакційну роботу Ольга Петрівна. Тут і зараз можна бачити тогочасні видання журналів „Рідний Край" та „Молода Україна". А трохи далі, з окремого входу, — Лесина біла

кімната. Темно-сині штори на вікні охороняли Лесин денний відпочинок після „нічних годин праці".

Більшість тогочасних творів Лесі Українки датовано Кримом, Грузією, Італією. Стан здоров'я змушував Ларису Петрівну в зимовий період від'їжджати на південь, але в цій квартирі пережито стільки трагічних і радісних подій, подумки пройдено стільки шляхів у пошуках істинного, що просто дивує тихий спокій Лесиної кімнати. Лише її „олтар" — робочий стіл — свідок нестерпно солодких мук творчості, народження Євангелія від Лесі, болісного дослідження долі поневоленої України.

...Парнас — за грецькою міфологією, гора, де жили Музи. На колишній Маріїнсько-Благовіщенській жили три родини серед звичайного тогочасного побуту; невгомонні у громадських справах і лагідні у людських стосунках; жили батьки, діти, сусіди, друзі. Напевне, серед них, а можливо, в них самих і жили ці міфічні Музи. Сьогодні ж, відкриваючи Косачівський дім і працюючи над відновленням колишніх осель М. Старицького та П. Саксаганського, науковці Музею видатних діячів української культури мріють про повноцінне відродження українського Парнасу.

Н. Полянська,
старший співробітник музею Лесі Українки.
Київ. 1991

ЩЕДРИЙ ВЕЧІР ВСІМ ВАМ

Щедрий вечір всім вам, щаслива година!
Породила Діва Предвічного Сина!
Ладо, Ладо, Ладо,
Все на світі радо!
Щедрий вечір на землі!

Не в пишних палатах Бога породила,
А в біднім вертепі Господа повила.
Ладо...

Не білі перини Господу стелила,
На в'язанці сіна Вічного зложила.
Ладо...

Не межи царями Господь нам явився,
А між вівчарями в ясла положився.
Ладо...

Пастирі убогі до стайні приходять,
На в'язочці сіна Господа знаходять.
Ладо...

Протопресвітер о. О. Фляк

МОЛИТВА ЗА УКРАЇНУ

Молитву за Україну протопресвітер О. Фляк читав 4-го грудня на Святі Незалежності в Едмонтоні, влаштованому місцевим відділом КУК.

Прославляючи Бога, Отця нашого Небесного за визволення нас від вічного поневолення та мук пекельних, смиренно дякуємо Тобі, Боже наш, що Ти вислухав нашу молитву і допоміг нашій рідній землі Україні і нашому народові визволитись від наших ворогів і здобути волю, свободу і незалежність.

Простивши нам наші провини, дозволь нам, Боже, нашими недостойними устами благати Тебе. Нехай наші молитви піднесуться до Твого Небесного Престола і промовлять до Твого серця повного любови і милосердя.

З волі Божої многострадальний нарід наш всенароднім голосуванням створив і цілому світові оголосив, що на його рідних землях повстала вільна, самостійна і суверенна держава українського народу — Україна.

Схиляючись в наших молитвах перед Тобою, Вседобрий Господи Боже, дякуємо Тобі, що Ти визволив нас з неволі ворожої і благословив народові нашому стати єдиним господарем на його рідній землі.

Навчи, Господи Боже, наших провідників, щоб в згоді, любові і миру вели наш нарід до волі, свободи і самостійного життя.

Дай нам усім велике почуття любови до нашої рідної землі України, щоб тією любов'ю відродилась і тихим щастям процвітала наша рідна земля і на ній наш український нарід.

Благослови, Боже наш, щоб нарід наш йшов надалі дорогою Господньою, — прославляв і поклонявся Тобі, так як він це робив ще заки впав жертвою наших ворогів і безбожників. На Тебе Єдиного Милостивого Бога вся наша надія і в Твоїй силі і владі ми бачимо охорону нашу.

І ми вірні діти Твої, сини і дочки українського народу, дякуємо Тобі Богові Милосердному й одним серцем і одними устами прославляємо і будемо прославляти Всесвяте Ім'я Твоє, Отця і Сина і Святого Духа, нині й повсякчас і на віки вічні. Амінь.

МАРІЯ ЗАНЬКОВЕЦЬКА — ЯСНА ЗІРКА ТЕАТРУ

Театр — це велика школа...
(Марія Заньковецька)

Не так легко розповісти коротко про життя і талант цієї геніяльної артистки, про її великі заслуги для України. Її талант геніяльний, вона є поруч світових геніїв театру: Сари Бернард, Елеонори Дузе, Джеми Белянчіоні. Але в чому її великі заслуги для нашої культури?

Марія Заньковецька

Граючи на сцені, вона викликала своєю грою співпереживання глядачів, будила в них національну свідомість, силу духа, бо, зображуючи долю українок з усіма їх радостями й скорботами та болями, знайомила глядача з психікою українки, з її духовим багатством, з'єднувала прихильність до неї, виховувала глядачів. Були випадки в театрі, що глядачі, зокрема молодь, забувалися і криком виявляли своє обурення на поведінку негативних персонажів на сцені. Один юнак, коли Зінька (з драми „Дві сім'ї" М. Кропивницького) заподіяла собі смерть, прибіг до сцени і оскаженілим криком домагався, щоб спустити завісу. Він не міг дивитися на знущання над жінкою. Геній артистки проявлявся в тому, що вона, граючи ролі і збиточного підлітка, і трагічної наймички, і зальотної кокетки, і достойної дами входила в ролю цілком, передавала всі відтінки почуттів чудовим голосом з такою досконалістю, що заставила навіть російського критика О. Суворіна, признатись: „...іншої такої акторки я ніколи не бачив". З неймовірною справністю на сцені переживала і жах, і страждання, і жадобу до любови та життя, розпуку і гнів, і милу дитячу наївність, з болю могла ридати, а одночасно ніколи на сцені не втрачала самоконтролі.

Народилася 22 травня 1860 р. в селі Зіньках біля Ніжина (звідсіля і псевдо), справжнє її прізвище Адасовська, а за чоловіком Хлистова. Її батьки — дрібні дідичі, як і військовик чоловік, не бажали її бачити артисткою. У дитинстві захоплювалася розповідями бабуні про чари української мітології, любила й досконало вміла наслідувати поведінку і характер інших людей. Щоб переконатись, що товариш брата справді її любить, удала мертву (юнак, побачивши її лежачу серед квітів, зімлів!) У кабінеті батька наслідувала стару поміщицю настільки правдиво, що батько не пізнав доньки.

Одружившись, виїхала з чоловіком до Бендере в Молдавію. Там зустрілася з Миколою Садовським і спільно з ним давали театральні вистави. Жила в Гельсінки деякий час і там вчилася співу. У 1882 році дебютує в ролі Наталки Полтавки в професійній групі М. Кропивницького. І з цього часу починається тріумфальний творчий шлях артистки. Виступала в Петербурзі, Москві, відвідала Галичину, згодом від 1907 до 1922 року працювала у постійних театрах Києва. Громадянство влаштувало святкування 25-річчя і 40-річчя її творчої праці. Померла 4.X. 1934 року у Києві.

Нічого не жаліла Заньковецька для рідного театру: з радістю їздила по селах і містечках України, щоб своїм мистецтвом будити у широких масах любов до Рідного Краю. Вона свідомо відмовилась від розкошів царської сцени, залишаючись у переслідуваних „указами" театрах України. Тому й захоплювалась нею молодь, яка попадаючи в екстазу, демонструвала свої патріотичні почування тим, що замість коней запрягалась і відвозила улюблену артистку після вистави додому, або несли її на стільці по місті, співаючи пісні.

Славних артистів в українських театрах було більше. Тому наш театр відіграв велику ролю у плеканні культури та національного відродження України. В 40-ліття її праці у 1928 році театрові присвоєно її ім'я. В роках 1923 до 1931 життя театру було на колесах. Його знали в усій Україні, авторитет його був дуже високий. У 1931 році перебував у Запоріжжі. У воєнний час був у Сибіру, а в 1944 переїхав до Львова, де діє і тепер, тут його діяльність найплідніша. У ньому тепер п'яте покоління. Він служить духовому відродженню рідного народу.

Т. Горохович

ДУХОВНИЙ ОСЕРЕДОК НАШОГО НАРОДУ

Народне дерев'яне зодчество, як і народне мистецтво взагалі, — невичерпне джерело натхнення і втіхи, джерело гойливе, зціляюче, здатне наповнити спраглу душу гармонійними акордами прадавньої краси — краси невидимої, співзвучної людині і природі.

Скільки б не вивчалося та не досліджувалося народне зодчество, все одно ще багато залишиться для споглядання і пізнання. Бо таїна краси безмежна, як безмежні глибини минулого. Через віки і покоління звідси передається нам заповіт — берегти збудоване.

Раніше вміння звести з дерева чарівну споруду народжувалося в душі Майстра. Через благоговіння перед найдосконалішим храмом — природою, через віру в неминучість царства правди, через служіння Богові — вічній ідеї Добра і Любові — народжувалася споруда. Кращі сільські теслі, безіменні народні митці донесли цю майстерність до наших днів.

Цінність дерев'яної культової архітектури вже в тому, що храми — свідки нашої історії — дійшли до нас, зберігши стиль і спосіб будівництва. А також — спосіб художнього мислення майстрів давно минулих часів. Попри всі іноземні панування, попри всі архітектурні впливи і запозичення лишилося чистим джерело власного народного будівництва карпатських українців Струмінь високої творчої здатності був вельми потужним, адже дерев'яні храми вищої мистецької проби будувалися і в XVIII сторіччі, і в XIX, і навіть в першій половині XX, коли цивілізуючі процеси були вже незборимі і повсюдно підривали основи народного мистецтва, позбавляючи традиційне будівництво основних характерних рис.

Свідченням потужності струменю народного мистецтва є здатність реагувати на принесені форми, збагачуючи і урізноманітнюючи галерею дерев'яних шедеврів. Об'єднуючим началом, не зважаючи на всі місцеві особливості, стильові ознаки чи запозичені елементи, є висока одухотвореність дерев'яних храмових будов Українських Карпат: їх органічність, урівноваженість між світом людини і Всесвітом. Дух древньої споруди неможливо розкласти на певні складові. Він у сукупності вражень, у „вписаності" в навколишнє середовище.

Можемо подивуватись майстерним зрубам чи кутам, чи випускам вінців, скупо декорованим кількома ударами сокири. Варто захоплюватись різьбленням стовпчиків галереї чи невеликих віконець, що так вдало акцентують фасади церков. Захоплює і аркада голосників, де кожна арочка — апофеоз доцільності і єдності конструктивного та художнього в архітектурі. А як несподівано зі стрімкого даху виростає чотирикутна вежа, аби завершитись високо в небі злетом гострого шпиля чи низкою барочних форм — круглих бань, ліхтарів, маківок і накінець ажурним хрестом, що ніби тане в небі вибагливо вишукованими раменами. А ще дахи вкриті мереживом дерев'яних дощечок — гонтин чи шинглів, що своїм ритмом та фактурним багатством здатні збагатити будь-яку споруду. І досхочу намилувавшись, знову усвідомлюємо незбагненну чарівність, одухотвореність храму як архітектурного цілого.

Закарпаття, як і Українські Карпати в цілому, є тим щасливим куточком Землі, де кожна історична епоха залишила свої шедеври — дерв'яні церкви, які краще, ніж будь-які фоліанти, розповідають нам, відкривають нам власну історію не повстань і заколотів, а історію древнього слов'янського духу, історію душі частки народу, вписану в світовий культурний загал достовірними формами мистецтва.

Карпати — місце зустрічі східної та західної архітектурних традицій. Звідси багатство форм культових споруд, розмаїття стилів та їх варіянтів. Немає більш захоплюючого заняття, ніж спостерігати зміни стилів та художніх форм дерев'яних церков від Ужка до Ясіня, від Прислопу до Стеблівки, у верхів'ях Латориці, в долинах Репинки, Ріки, Тиси...

У верхній течії річки Уж, на Березнянщині, знайшли собі місце бойківські церкви, невимовно досконалі в пропорціях, стримані верхівки кожної, заламуючись ступінчатою пірамідою, здіймаються догори наметами прадавньої форми. Досконала композиція з трьох, зітканих з мерехтливих гонтинок, верхів врівноважує правічні стихії неба і землі. Стіни зрубу складені з грубих колод, які ніби виростають із землі і завершуються маківками та металевими хрестами, що належать небесній стихії.

На Березнянщині вісім дерев'яних церков — вісім перлин народнього будівництва, вісім адрес: Ужок, Гусний, Сухий, Кострино, Вішка, Сіль, Чорноголова, Буківцьова. П'ять церков бойківського стилю з ледь переходом лемківської форми з її високою вежею над західним зрубом — бабинцем.

Церква в Гусному — класична, бойківська з

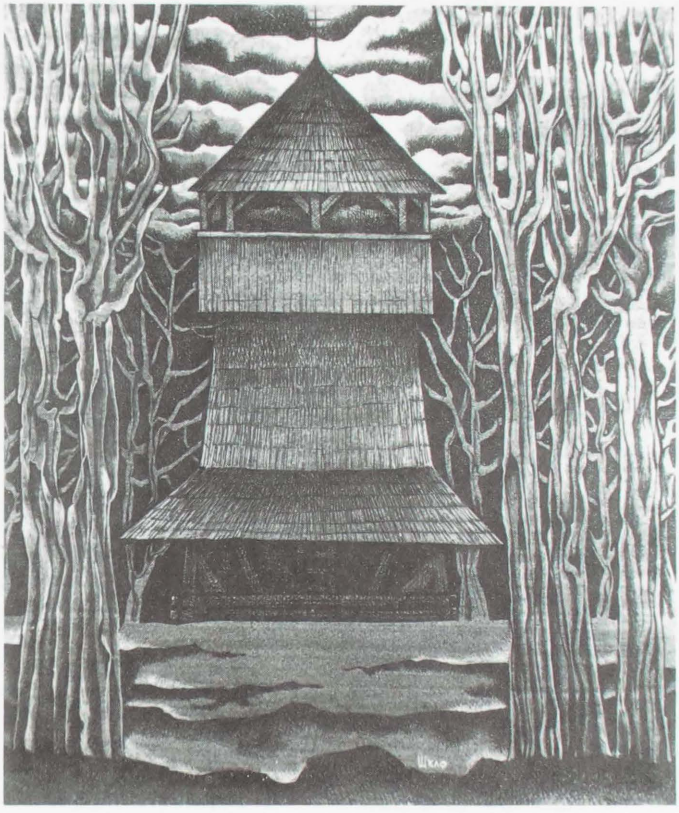

Дерев'яна дзвіниця в селі Шьло Яворівського району на Львівщині.

вищим центральним верхом. Ще в 30-х роках нашого сторіччя існували дерев'яні храми в селах Смерекова і Котьова Пастіль. На жаль, вони не збереглися. Бойківські дерев'яні церкви Великоберезнянщини мають багато близнюків на північних схилах Карпат — 29 бойківських церков у Сколівському районі та 19 — у Турківському на Львівщині, а також у Івано-Франківській області. Кілька бойківських церков відомі в Польщі.

Лемківські дерев'яні храми мають над центральним зрубом — навою, а над східним зрубом вівтаря такі ж шатрові пірамідальні верхи, як і бойківські церкви. Мабуть, така форма дуже давня і є власною оригінальною відміною зодчества Українських Карпат, збереженою з часів Древньої Русі. Над бабинцем виростає височенна вежа з розвинутим барочним завершенням. Барочна вежа геніально засвоєна народними майстрами і в результаті утворилося архітектурне чудо: лемківська церква. Вся споруда — це єдиний динамічний рух — зліт барочних форм зі сходу на захід до найвищої точки стрункої вежі. Лемківські церкви були поширені в Мукачівському, Свалявському та Ужгородському районах. На жаль, тут дерев'яні церкви ще в XIX віці замінюються мурованими. У першій половині XIX віку тільки на Мукачівщині було розібрано 40 дерев'яних церков, нині збережено тільки 4 закарпатські церкви. Дві з них — класичні лемківські; одна — в Ужгороді, привезена з села Шелестів, що в Мукачівському районі, друга — в Київському музеї просто неба, перевезена з села Плоского. Ще одна знаходиться в Свалявi. Четверта збереглася в селі Кучава, що внаслідок пізніших переробок втратила силует лемківської церкви. Ще три лемківські церкви з сіл Обава, Глянинець і Медведівці були врятовані чеськими ентузіастами ще в тридцяті роки і перевезені в Чехословаччину. У Словаччині збереглося 27

лемківських церков та ще кілька десятків у Польщі.

Графіка автора: готична церква в селі Стеблівка Хустського району.

Найбагатша на дерев'яні церкви Воловецько-Міжгірська верховина. У Воловецькому районі збережено 12 церков та 10 дзвіниць, у Міжгірському — 28 церков та 18 дзвіниць. Це земля бойків, але панує тут зовсім інший стиль дерев'яного храму. Стиль досить пізній, що складається під впливом західного мурованого однонефного храму з барочною дзвіницею над входом. Церква такого стилю поширена в долинних селах Закарпаття і тільки втілена в дереві рятує її банальний, нецікавий фасад, а застосування традиційних будівельних і художніх прийомів підносить таку церкву на рівень народного мистецтва, як і його своєрідний стиль — дерв'яної барочної базиліки.

На Закарпатській Бойківщині лишилася єдина бойківська церква в селі Верхній Студений Міжгірського району. Церкви в селах Ізки, Рекіти, Розтока носять сліди переробок з бойківських на „барочні". В 20-х роках перестали існувати старовинні бойківські церкви у Волівці, в селах Таламаш і Буковець. Бойківська церква 1641 р. в селі Перехресний Воловецького району достояла до 1967 року і була розібрана за кілька годин.

Дуже цікаву групу складають готичні дерев'яні церкви в долині річки Тиси. Церкви в селах Данилово, Сокирниця, Стеблівка, Крайниково, Олександрівка на Хустщині справляють незабутнє враження. В надзвичайно стрункому силуеті цих храмів їх творці зафіксували мить, коли храм, створений руками на землі, ніби долає силу тяжіння і от-от має злетіти стрімкою стрілою у височінь.

Дещо меншими є готичні церкви в селах Діброва та Нересниця. Храми цього типу зустрінете у долинах річок Ріки та Тереблі і на Міжгірщині у селах Негровець, Репинне, Сухий, Рекіти. Дві готичні церкви є на Іршавщині в селах Івашковиця, Локоть, одна — на Виноградівщині в Новоселиці. Не можна не згадати і про втрати. 1974 року була спалена чудова готична церква в селі Майдан. Знищено готичні церкви в селах Підплеша, Новоселиця, Ганичі, Терново, Руське Поле на Тячівщині.

Своєрідним явищем є три церкви в стилі ампір у верхоріччі Тересви, так звані Saal Kirchen. Найкраща з цих церков існувала в селі Лопухово, на жаль, вона не збереглася. Дві інші знаходяться в селах Руська Мокра і Німецька Мокра. Виникнення цього стилю, мабуть, слід пов'язувати з архітектурними смаками місцевих німців.

На Закарпатській Гуцульщині відчутна традиція східного культового будівництва, з його симетричним розподілом об'ємів і домінуючим центральним верхом. Гуцульський стиль подібно до бойківського справляє враження спокою та врівноваженості, підсиленого горизонтальним ритмом споруди. Можливо, найкраща на всій Гуцульщині дерев'яна, п'ятизрубна церква знаходиться в Ясінях. Друга гуцульська церква в Лазещині на Рахівщині має дещо видовжені по вертикалі пропорції. В гуцульських селах Івано-Франківщини кілька десятків п'ятизрубних церков представляють всі можливі варіації цього стилю. Серед такого богатства дві гуцульські закарпатські церкви займають визначне місце.

Дерев'яні церкви в селах Розтоки, Кваси, Луги, Білин, Стебний, Чорнна Тиса утворюють ще один стиль закарпатської гуцульської церкви, названий чеським дослідником І. Міланцем „середньогуцульським", на відміну від „північногуцульського". Всі церкви цього стилю мають в плані латинський хрест з дуже короткими бічними раменами, в яких вгадується відзвук п'ятизрубної церкви. Основний об'єм — видовжена базиліка. Над двосхилим дахом на західному фасаді — невисока квадратна вежа вкрита квадратним пірамідальним верхом з маленькою маківкою. Попри елементи оригінального гуцульського стилю, ці церкви вирішені в руслі західної

архітектурної традиції і утворюють своєрідну підгрупу культових споруд Гуцульщини. Всі ці храми порівняно нові (найстарший в селі Чорна Тиса з 1836 р.). Всі розташовані у долинах річок Білої і Чорнної Тиси.

Шелестівська лемківська церква, що зберігається нині в музеї народної архітектури та побуту.

Скарбниця народного культового будівництва відчутно збідніла протягом XX століття. Причини відомі: відсутність усвідомлення серед широких кіл населення надзвичайної цінності дерев'яних храмів, а також відсутність належної охорони та реставрації, пропаганди культурних цінностей. І насамкінець, примітивні ідеологічні схеми, в яких часто не було місця для найцінішої культурної спадщини.

Пам'ятки, що дійшли до нас, вимагають єдиного — синівського піклування. Якщо дерв'яні церкви, які є готовими народними музеями, будуть і надалі занепадати, нам важко буде стати між культурні народи. Народ без минулого, без шанобливого ставлення до своїх святинь приречений на несвободу, унеможливлює свою власну духовну еволюцію.

Можливо, оголошення Українських Карпат заповідником і послідовне втілення цієї ідеї в життя могло б запобігти зникненню одного з небагатьох вже нині кутків згармонійованого з природою життя та своєрідного народного мистецтва. Збережена природа Карпат і збереження давньої традиції мистецтва мають стати духовним осередком нашого народу, місцем паломництва всіх шукачів прадавньої краси.

М. Сирохман

До редакції прислала Орися Сушко.

ВИСТАВКА В ЧЕСТЬ 100-ЛІТТЯ ПОСЕЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ В КАНАДІ

ТОРОНТО, ОНТ.

Виставку, присвячену 100-літтю поселення українців в Канаді, яку влаштувала Онтарійська Філія Українського Музею Канади Союзу Українок Канади, офіційно відкрито в неділю 22-го вересня 1991 року в приміщенні музею в Інституті Св. Володимира при 620 Спадайна вул. в Торонті.

В присутності сотні людей пані Лінда Басет, з Департаменту Культури і Комунікації, відкрила словами похвали і признання українцям за їхній великий вклад в розвиток Канади, головно на заході, і підкреслила, що краса української спадщини віддзеркалюється в цій ювілейній виставці, яка під назвою „В Дорогу: Ґів Мі А Ковт" доцільно концентрується на зовнішній народній одежі (свити, кожухи, киптарі, байбараки, сардаки і кожушки), яку в дорогу одягали перші іміґранти, та на документах і фотографіях іміґрантів. Присутня була пані Кристін Кушінґ Самсон з Департаменту Культури і Комунікації в Онтарійському Уряді.

Програму вміло переводила голова музейної філії, пані Оля Гамара. Головного доповідача, д-ра Павла Охітву, представила мґр. Анна Троян (заст. голови та виставковий референт) підкреслюючи що він є нащадок тих перших поселенців-піонерів з України, двох родин, які приїхали до Канади, (Охітвів в 1898-ому році і Калаурників в 1900 році) і поселились в Саскачевані. Д-р Охітва в своїй святковій промові вичерпно описав відвагу, силу та витривалість тих „Перших Українських Іміґрантів". Пані Галя Слонецька (заст. голови) подякувала доповідачеві, а знана канадська письменниця українського роду та професор трворчого писання в Ґвелф Університеті, д-р Джаніс Кіфер, зворушливо прочитала свій вірш „Подорож", присвячений тим першим іміґрантам.

Присутні висловлювали признання цікавій та естетичній виставці при чаї і солодкому. Виставка триватиме до березня 1992-го року, її можна оглядати кожного дня (окрім понеділка) від 1-ої до 4-ої години пополудні або на замовлення в канцелярії Інституту.

А.Т.

ГРОМАДСЬКА ХРОНІКА

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ У ВІДДІЛІ СУК ПРИ КАТЕДРІ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ

Відділ СУК святкує свою річницю існування в останню неділю серпня кожного року і в той час відзначує членок Відділу в своїй програмі.

1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ВІДСВЯТКОВАНО 63-ТЮ РІЧНИЦЮ ВІДДІЛУ СУК.

За 25 років членства у відділі вшановано слідуючі пані: Катерину Бойко, Катерину Малиш, Анну Падлецкі й Розалію Фарину. За 50 років у Союзі вшановано переходові членки: Марію Григор, Анну Зузак, і Йоанну Михаленко.

Зліва (1-ший ряд) Р. Фарина, А. Падлецкі, К. Бойко, А. Зузак, М. Григор. (2-ий ряд) Членки Комітету, К. Гавриш, В. Даркович, пров. голова — Н. Гуманик, голова соц. ком. В. Мартинюк, голова відділу — Ф. Кругляк, члени ком., М. Прокопів, О. Ганночко.

1990 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ ЄДНОСТИ, ВІДСВЯТКОВАНО 64-ТУ РІЧНИЦЮ ВІДДІЛУ СУК.

На ці святкування запрошено Голову Управи СУК — Марію Воронюк на головну доповідь в програмі. За 25 років постійного членства у відділі були вшановані слідуючі члени: Н. Бойко, К. Гобден, М. Ковальчук, М. Сухолотоцьку, і А. Шемелюк-Радомську. За 50 років приналежности до СУК відзначено переходову членку — Ю. Чаглей. Концертова точка під дириґентурою проф. С. Єременка додала насолоду до смачного чаю. На заключення голова ком. В. Даркович попросила всіх взятися за руки, як ланцюг Київ-Львів, в єдності заспівати „Де згода в родині".

Зліва (1-ий ряд) Н. Бойко, К. Гобден, М. Ковальчук, М. Сохолотоцька, А. Шемелюк-Радомська, Ю. Чаглей.
(2-ий ряд) голова — М. Воронюк, пров. голова — Н. Гуманик, член ком. Й. Дженис.

65-ЛІТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ПРИ КАТЕДРАЛЬНІЙ ГРОМАДІ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ

(25-го серпня 1991)

Зліва (1-ий ряд) Г. Янішевська, П. Саламандик, А. Ґреґорі, Й. Фарина, Р. Романюк, Р. Фарина, С. Василишин, М. Григор, Д. Янда, О. Урбан, Ф. Пелех.
(Другий ряд) П. Калат, А. Особа, А. Мельник, М. Гринчук, Н. Мельничук, голова відділу М. Фербей, А. Скуба, Л. Феняк, З. Лазарович, М. Самоїл, Б. Масло, М. Косташ, Л. Івасюк, голова Ювілейного Ком. В. Даркович.

Ювілей 65-ліття Відділу С.У.К. при катедральній громаді св. Івана в Едмонтоні відбувся величаво і врочисто в неділю, 25-го серпня. Прибули на це свято численно членки, їх родини та гості. Свято почалося рано святою Літургією, а опісля відслужено Молебень за здоров'я членок відділу. Всі святочні відправи очолив парох — настоятель протоієрей Микола Равлюк, співав катедральний хор під проводом Лесі Чумер. Опісля громадно всі перейшли до катедральної авдиторії на бенкет і святкову програму. Заля гарно прибрана квітами, на столах програмки синьожовтого кольору. На стінах по боках виставлено по мистецьки експонати „Піонерської Виставки", присвяченої українським поселенцям в Канаді в їх століття. Цю виставку зробила Альбертійська філія Музею С.У.К. під головуванням Честера Куця. Коло столів до бенкету засіло поверх 200 осіб.

Голова Ювілейного Комітету, господиня Василина Даркович, привітала гостей з нагоди святкування 65-ліття відділу С.У.К. попросила протоієрея О. Фляка до благословення-молитви. Голова відділу Мирослава Фербей зложила привіт гостям, особливо членкам, які будуть відзначені з нагоду ювілею. Протоієрей М. Равлюк привітав всіх і висловив признання членкам Відділу за велику працю в громаді. Увійшли СУМКівці, що в цей день обслуговували столи з смачними стравами на обід.

По обіді приступлено до святочної програми. Господиня В. Даркович покликала всіх членок, що мали бути відзначені, до передніх призначених столів, а за головним столом засіли наші старші членки, всі поверх 90 років, піонерки Канади.

Приступлено до привітів 1. Привіт від Крайової управи голови Марії Воронюк прочитала Карла Козак, голова Провінційної управи С.У.К. в Альберті; 2. Привіт від Пров. управи на Альберту сказала голова Карла Козак; Привіт від голови громади катедри св. Івана прочитала заступниця Анна Кравець.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК

1. Почесні голови Відділу представила до відзначення голова Відділу М. Фербей: Софію Василишин — довголітню членку, що була головою в 1933 році, і Дарію Янду, заслужену членку, що була головою Відділу 1938 року. Почесним головам вручено спеціяльну відзнаку — смолоскип із діямантом.

2. Почесних членок — представила голова Ювілейного Комітету В. Даркович: Мирославу Фербей, Марію Гринчук, Параню Калат, Наталку Мельничук, Анну Мельник, Анну Особу і Анну Скубу. В. Даркович сказала про важливу працю кожної відзначеної членки і вручила кожній почесну Грамоту Відділу Св. Івана.

3. Відзначення за 50 років членства в С.У.К. і в Відділі голова М. Фербей представила до відзначення членок: Лесю Івасюк і Марію Косташ і вручила їм Грамоту від С.У.К. і відзнаку 50-ліття від Відділу.

4. Відзначення за 50 років членства у Союзі Українок Канади Надія Боднар представила до відзначення Луізу Феняк і Фіону Пелех і сказала де вони належали до Відділів С.У.К. через 50 років. К. Козак, провінційна голова, вручила грамоту від С.У.К.

5. Відзначення за 25 років членства в Відділі при Катедрі — Іванна Дженис подала заслуги кожної членки і представила до відзначення: Зоню Лазарович, Богданну Масло, Марію Самоїл, і Олену Урбан. М. Фербей вручила кожній Грамоту від Відділу (рік 1991)

6. Спеціяльне відзначення — голова Відділу представила членку, громадську діячку, Розалію Фарину за її представництво нашого Відділу в громадських ділянках. На пам'ятку голова вручила відповідного змісту Грамоту.

7. Відзначення піонерів з нагоди сторіччя поселення Українців в Канаді — І. Дженис представила наших членок Відділу, піонерок — Йозефу Фарину, Марію Федорук, Анну Ґреґорі, Марію Григор, Гафію Янішевську, Дору Малик, Анну Романюк, Параню Саламандик, і Ольгу Слюсарчук. І. Дженис сказала про великі труднощі в поселенні українців у Канаді і ролю жінки в тих часах. Вона згадала великі заслуги тих піонерок. Кожній присутній членці вручено відповідну Грамоту, а неприсутнім членкам — їх родині. Побажано піонеркам кріпкого здоров'я і відспівано Многі Літа.

З нагоди 65-літнього Ювілею Відділу „Фундація Панства Л. Криса" подарувала тисячу ($1000.00) долярів на користь віділу С.У.К. при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні в пошану своїх матерів-членок, Вікторії Криса і покійної Марії Гудими. В пам'ять своєї вже покійної матері Марії Мандрик син Михайло Мандрик (квітяр) подарував букети квітів на Ювілей. В кінцевім слові голова Ювілейного Комітету В. Даркович подякувала за увагу і участь у святі сусіднім Відділам С.У.К., СУМКівцям — за чемну і добру обслугу; кухарці К. Оґинській і її комітетові за добрий і смачний обід, членкам Ювілейного Комітету і членкам Соціяльного Комітету. До Ювілейного

Комітету 65-ліття входили: голова — Василина Даркович, членки — Катерина Гавриш, Іванна Дженис, Стефанія Ортинська, Марія Прокопів, і Мирослава Фербей. До Соціяльного Комітету входили: Джін Романчук — голова, Анна Особа — помічниця. Пам'яткова книга гостей — Стефанія Ортинська. Особлива подяка належиться голові Честеру Куць і членам Музею С.У.К. Альбертської Філії за Піонерську Виставку.

На закінчення о. прот. М. Равлюк промовив молитву.

З приводу нової вістки про незалежність і суверенність України усі встали і ревно проспівали „Ще не вмерла Україна". У такім настрою закінчено 65-річчя існування відділу С.У.К.

Леся Івасюк — секретарка

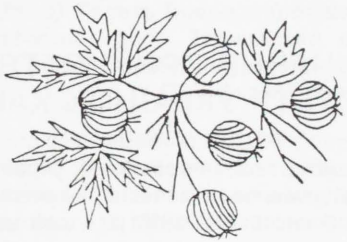

ПАРАФІЯ СВ. ІЛЛІ ВШАНУВАЛА НОВОГО НАСТОЯТЕЛЯ

Парафія св. Іллі влаштувала зустріч новому настоятелеві о. Миколі Дерев'янці.

По Службі Божій всі парафіяни зібрались в церковній залі. Кароля Малайко з помічницями приготували перекуску. Після перекуски господар Василь Муканик привітав Отця і представив родину отця Дерев'янки.

Отець Микола Дерев'янка народився в Німеччині, жив і вчився в Бельгії, в Колеґії св. Андрея в Вінніпезі закінчив теологію. Добродійка Євгенія походить з Давфин, Манітоба.

З приїздом родини Дерев'янків до парафії св. Іллі церковний хор набув три нових співачки: добр. Євгенію, Марію і Наталку. Син Павло вже другий рік вчиться в Колеґії св. Андрея.

Від громади привітав о. Дерев'янку голова громади Петро Тащук, а від жіночого товариства — Анна Доскоч. Присутній був Владика Іван Стінка, він пригадав спільні студентські роки з о. Миколою в Колеґії св. Андрея.

Громада св. Іллі вітає родину Дерев'янків, бажає їм здоров'я і многих літ спільної праці з нами!

Катерина Рожак

РІЧНИЙ ЗВІТ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ ПРИ ГРОМАДІ СВ. ІЛЛІ

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

Річні збори нашого відділу відбулися 27-го жовтня 1991 р.

По Службі Божій і після парекуски, яку поблагословив о. Миколай Дерев'янка, хвилиною мовчанки вшанували пам'ять членок, які відійшли на вічний спочинок.

Господинею зборів була Марія Гарасим.

Був короткий звіт праці за цілий рік. На протязі року ми приготовляли похоронні обіди, вечерю на Йордан, свячене на Провідну неділю, влаштовували два ярмарки, один базар, продаж печива. Ми також помагали у „Весняному чаю" при катедрі Св. Івана і на чаю в честь Владики Івана. На „День Спадщини" помагали працювати в парку, готували на продаж голубці і вареники.

На зборах вшанували дві заслужені членки: Лесю Осьмак, яка працює касиркою при відділі вже 21 рік, і Марію Чорну, яка працює двадцять п'ять років кухаркою при громаді. Обидві членки були зворушені до сліз, коли їм вручили подарунки.

Відділ купив новий статут, заплатив членську вкладку до Централі, вислав передплату на „Промінь".

Вибрали заряд на 1991-92 рік в такому складі: Анна Доскоч — голова, Марія Ґошко — перша заступниця, Марія Шевчук — друга заступниця, Віра Горобець — секретарка. Кухарки: Каролька Малайко і Марія Чорна. Добродійка Євгенія Дерев'янка — культурно-освітня референтка. Анна Доскоч — референтка „Променя". Анна Емська — сестриця. Анна Войтович, Розалія Юсак, Марія Кіндяк — приготування і продаж печива. Приготування перекусок — Розалія Юсак, відвідування хворих — Катерина Рожак, поздоровлення з днем народження — Катерина Рожак. Телефонний комітет: Марія Яременко і Марія Чорна.

Українська школа — Анна Доскоч і Варвара Муканик.

Контрольна комісія: Кароля Малайко, Леона Бохон, Марія Гарасим.

Новому зарядові бажаємо доброго успіху у праці!

Щира подяка Лесі Осьмак, яка вдекорувала нас корсажами.

Катерина Рожак

ДЕНЬ ПОДЯКИ І СВЯТО КНИЖКИ

ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ ҐРИМСБІ, ОНТАРІО

В неділю 27-го жовтня, 1991 р., при церкві св. Юрія Переможця відбулися дві святочні імпрези, День подяки і свято Книжки. З року в рік вже від початків заснування громади, заряд громади влаштовує це свято. Так і цього року після служби Божої і Молебня-подяки за ласки і милосердя Всевишнього на протязі року (службу Божу відслужив о. П. Шадурський) усі парафіяни і гості зайшли до церковної авдиторої, яка була удекорована декораціями, що нагадували золоту пору року — осінь. Бо чого лише гості не побачили, були тут і різні гарбузи, соняшники, кукурудза, яблука, груші і виноград, все це урожай, який господарі по тяжкій праці з Божим благословенням зібрали. Виставка книжок, на якій були нові видання книжок і часописів з України, журнали „Промінь", „Український голос" та інші видання діяспори. На столах пишалися осінні квіти у вазах поруч із смачними стравами, які приготували членки відділу на чолі з головою пані В. Яворською. Все це приготування творило приємно-затишну атмосферу і довершувало святочний настрій.

Голова громади п. М. Качура привітав усіх гостей і подякував, що прийшли відзначити цей день, а о. П. Шадурський поблагословив страви.

Після обіду ряд промовців склали привіти з побажаннями, та були вручені скромні подарунки заслуженим парафіянам.

В другій частині програми відбулася культ-освітня імпреза, яку відкрила М. Нечай вступним словом на тему: „Значення книжки в нашому щоденному житті". Ми кажемо, що місяць жовтень — місяць книжки, але в дійсності ми звертаємось до книжки щодня, щогодини і хвилини, то ж треба відзначати книжку частіше на протязі року.

„Бо книга є в житті повірниця єдина,
В змаганні й боротьбі товаришка одна;
І в радості й у нещасть тяжку годину
Вона і сонця світ, і морська глибина".

Глибоко-змістовний реферат прочитала пані Мир. Шпитковська під заголовком: „Свято книжки у минулому і сьогодні" (автор пані Наталя Когуська). Учні Рідної Школи, Андрійко і Анастасія Вознюки та Люба Роєнко, продеклямували і дещо прочитали про книжку. (Учнів підготовила учителька добр. Шадурська.) Пані В. Яворська, голова відділу, прочитала спомини, які написала бувша довголітня голова відділу пані Т. Дяковська-Лиса за свято книжки під заголовком: „Як наш відділ перший раз святкував і відзначав книжку у 1945 році".

Святкові імпрези закінчилися при дружній бесіді.

Пересилаємо пожертву на „Промінь" в сумі $25.00 долярів.

Марія Нечай
Культ-освітня референтка

ЧАЙНЕ ПРИЙНЯТТЯ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВІДДІЛ У ВІННІПЕЗІ

З нагоди століття поселення українців в Канаді КУК улаштував чайне прийняття, що відбулося 10 листопада 1991 р. в залі церкви Св. Йосифа.

Чай відкрила голова Відділу КУК пані Ярослава Паламарчук, привітавши всіх присутніх гостей. Присутній отець прочитав молитву. Пані Анастазія Міщук представила головну доповідачку-піонерку, бувшу редакторку журналу „Промінь", паню Наталію Когуську. Шановна редакторка у своїй глибоко змістовній промові сказала, що чай КУК увійшов в традицію і відбувається щороку. Згадала свої піонерські часи та широко розповіла про жіночі організації, які існують сьогодні.

Цікавою була виставка дитячих малюнків школи Ралф Браун (школа з двомовною програмою). Було представлено панно — працю робітників на прокладанні залізниці від „моря до моря", та окремі провінції з вкладом українських піонерів в добробут провінції та з їх окремим етнічним внеском в культуру провінції.

Також була мистецька виставка української вишивки: серветки, ляльки і кераміка.

На закінчення відбулась продаж печива і розігравка.

Всім організаторкам, а зокрема редакторці пані Наталії Когуській за гарну виголошену промову, та всім, хто чим будь допомагав успішному переведенню „чаю", належить щира, велика подяка.

Галина Онуфрійчук

60-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

СМОКІ ЛЕЙК, АЛЬБЕРТА

(Зліва) Тетяна Тивонюк (почесна), Марія Паламарик (почесна), Параска Варава (почесна), добр. Туржанська, отець Туржанський, Карла Козак (пров. голова), Марія Рацой (почесна, основоположниця), Розалія Стрембіцька (почесна), Лоіс Врайт — предсідниця, Марія Івасюк — голова.

В неділю 3-го листопада 1991 року Жіноче Товариство ім. О. Кобилянської в Смокі Лейк відсвяткувало шістдесят літ свого існування.

Службу Божу та Молебень за здоров'я членок, як і Панахиду за померлих, відслужив отець Григорій Туржанський.

О першій годині по обіді всі гості та членки Жіночого Товариства прибули до Народнього Дому, де голова пані Марія Івасюк привітала всіх. Отець Туржанський провів молитву та привітав усіх присутніх.

Предсідницею була пані Лоіс Врайт.

Шкільні діти проспівали кілька співанок, а інструментальна група грала пісні під проводом пані Гані Мартинюк.

По програмі слідували привіти:

Від Союзу Українок Канади прислала писемний привіт голова Централі пані Марія Воронюк.

Від провінційної екзекутиви — Карла Козак з Едмонтону.

Від голови української православної церкви в Смокі Лейк — Александер Дін.

Від голови Народнього Дому — Норман Мартинюк.

Від мера міста — Петро Ґорюк.

Від посла пана Стефана Заруцького.

Пані Софія Василишин у своєму привіті сказала, що завдяки нашій організації ми піднесли себе до культурно-освітнього рівня і не сміємо опускати своїх рук від дальшої праці, мусимо зберігати своє, а найголовніше, затримати свою мову, бо рідна мова — це душа народу.

Слідувала промова добродійки Туржанської. Вона в своїй промові сказала кілька цінних думок.

Святкуючи 60-літній ювілей думками повернімось до початків, згадаймо перших піонерок жіночого руху. Шлях їх був тернистий і важкий, тяжкі були їх умови праці. Вони були неначе той човен, що виплив на широкі води, а розбурхані хвилі неначе хотіли його затопити. Вони, піонерки, в той час міцно трималися одна одної, бо важко було жити, працювати у чужому оточенні. В організаційному житті була одна мета: зберегти себе і своїх дітей, зберегти красу нашого мистецтва, наші святі традиції. Вони їх зберегли і нам тут, в Смокі Лейк, виховали визначних провідниць і провідників, однією з них була бл. п Стефанія Пауш.

Зростали наші сили в членстві і праця поширювалась. Розбудували чудові Божі храми, побудували народні доми. Найбільші здобутки — журнал „Промінь" і музей у Саскатуні. Цей скарб, що піонерки передали нам, ми мусимо цінити і берегти. Їх немає між нами, але дух їх є присутній. Бог вислухав їхні молитви, Україна встала з колін — воскресла, але бідна, голодна, знеможена, отруєна Чорнобилем. Вони радіють, що ми тут, на чужині, зберегли своє національно-релігійне і культурне життя.

Історію заснування Товариства описала і прочитала Марія Рацой. Вона є однією з початкових членок-основательок. В своїй історії вона пригадала, які труднощі переживали перші членки і як багато праці наш відділ вклав за 60 років свого існування в життя громади. Допомагали фінан-

сами де треба було, як вдома, так і по околицях. Давали пожертви на інститути, музеї, на „Промінь", на „Український Голос", „Вісник", українську школу, на виховні потреби нашого суспільства.

Наш відділ багато вложив в нашу країну — Канаду для її добра, для добра потребуючих, для збереження української культури в Канаді та для поширення слова Божого серед нашого народу. Хоч перші членки переживали багато труднощів, сьогодні ми радіємо, що маємо свою власну церкву, народній дім, свою жіночу організацію. Через цю радість ніяка праця не виглядає нам трудною.

Провінційна голова — Карла Козак приготувала грамоти і історію товариства для кожної членки за їх заслуги та за кількість років перебування у Товаристві.

В пошану століття українського поселення в Канаді наше Жіноче Товариство взяло на себе обов'язок скромно описати історію нашого відділу, працю за 60 років свого існування, і видати це книжкою.

Кінцеве слово сказала пані М. Антонюк.

Закінчили свято перекускою з ювілейним тортом і кавою. *М. Рацой — реф. „Променя"*

Лариса Мурович

ЯК УВІЙШЛИ В ЧУЖИЙ МИ ПРОСТІР

Як увійшли в чужий ми простір,
Де ріки плинуть, мов дзеркала,
Вони не образ лиш, і костур,
А й наші думи відбивали.

Відомо ж рікам, що в тих думах
Є повінь барв, мелодій тони, —
І як їм враження у шумах
Не виспівать на творчі зрони?

Споріднені єства привітано
Стрічаються на спільних ходах,
Тому ж і думам не самітно
В криштально-чистих водах.

Сент Лоренсе, Саскачеване,
Ред Рівере, Мекензі та Оттаво,
Чи й здібні ви відчуть глибокі рани,
Що героїчний наш народ зазнав на полі слави?

65-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

ГАФФОРД, САСК.

Пан і пані Лозовчук з синами Николою і Ярославом

25 серпня 1991 року пан Василь Лозовчук відсвяткував своє 90-ліття.

На цей рік припадає і 65-ліття подружнього життя. Шлюб брали в рідному селі Боня Березів, Косівського району, Івано-Франківської області.

„Дякуємо Богу, що допоміг нам дожити до нашого ювілейного свята. З цього приводу даруємо на журнал „Промінь" $100.00."

Василь Лозовчук
Гаффорд, Саск.

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЕНДРУ, АЛЬБЕРТА

Річні збори відділу відбулися 3-го грудня в церковній залі. Зборами керувала пані Н. Маркевич, секретарювала Р. І. Гуцуляк.

Відділ нараховує всього 10 членів, тому праця скеровується на поміч церкві. Готуємо обіди, влаштовуємо базарі, чаї, спільну Святу Вечерю.

Відділ передав 6 тисяч долярів на церковні потреби. Стараємось проводити збори українською мовою, шкодуємо, що не можемо провадити культ. освітньої праці в громаді, бо нас небагато.

Р. Гуцуляк — секретарка

ENGLISH SECTION

THE MONTREAL MASSACRE
and
THE WHITE RIBBON CAMPAIGN, DECEMBER 1-6, 1991

December the Sixth was proclaimed a National Day of Mourning in Canada in commemoration of the massacre of fourteen young women in Montreal on December 6, 1989.

Dawn Black, Member of Parliament for New Westminster, Burnaby, B.C. and NDP critic for the Status of Women, introduced a private member's bill on December 6, 1990 in memory of the victims. In June, 1991, all three major political parties in Parliament supported the bill and on October 29, 1991, it received Royal Assent.

The people of Canada suffered a serious shock when news broke on December 6, 1989 that fourteen students had been murdered in Montreal. The gunman, Marc Lepine, had walked through the classrooms of the l'Ecole Polytechnique and deliberately shot and killed fourteen women students. Calling them a "bunch of feminists" he pulled the trigger on them and then on himself. In a letter found later Marc Lepine blamed women for all of his life's problems.

Canadian men and women tried to come to terms with the horrible example of violence towards women. Many wrote it off as an isolated case of a young man who been rejected by women and had gone crazy. But others pointed out the awful truth that Lepine acted out his feelings in an extreme way —feelings which many men have towards women in a lesser degree.

Two years to the day, two women were found murdered in Montreal. On the same day a woman student was recovering from stab wounds in a Toronto hospital. Police are looking for her former boyfriend. There were 234 Canadian women murdered in 1990. In Alberta alone, 116 women were killed in domestic violence between 1979 and 1989. About 2100 women in Canada were murdered in the last ten years.

People are seeking explanations for the alarming rise of violence against women and children. Some blame it on the home situation and the increase of working mothers. Some blame it on unemployment; others on the media. The violence shown on films and videos feeds warped minds.

Much of the blame must be placed at the door of the billion-dollar pornography industry where kiddie porn is big business. Since the early 1950s pornographic portrayals of women and children have served to to degrade and devalue them in the eyes of men. A whole generation of men have come to believe that violence against women and children is acceptable.

About 200 persons gathered at Canada Place in Edmonton to mark the second anniversary of the massacre. At the end of the program of remembrance, the crowd joined hands in a circle and listened to a prayer in Cree and in English by a native Canadian, Eva Cardinal. She is affiliated with the Mother Earth Healing Society. Lorraine Sinclair, the founder of the Healing Society, quoted an old proverb:

"A nation is not lost until the hearts of women are on the ground; then it is over, no matter how strong its warriors, how strong its weapons."

The Montreal massacre has pushed the issue of violence to the forefront and men have been forced to face it. They have not been comfortable with that idea. Many still say, "I am not violent so this does not apply to me." Many do not realize that sexist jokes, harrassment, the putting down of women, the belittlement of their work and opinions, are all forms of a degree of violence against women. Many are truly afraid of the women's movement which they see as robbing them of the power they have always enjoyed.

Continued on page 16

continued from page 15

According to Richard Feehan, a social worker in Edmonton, men need to imagine themselves as victims to understand how women feel. Daniel Poyser, a member of a Montreal area support group, said the sight of fourteen coffins being carried from a church two years ago had a lasting effect on him.

"We are at the point now where we are taking responsibility for the action of men like Marc Lepine."

Slowly things are changing, due in part to the Montreal massacre. It is men's groups which have initiated the White Ribbon Campaign. The campaign — the first one organized by men for men about male violence, anywhere in the world — began in Canada. It urged men to hang a white ribbon from their houses, their cars or wear it in the form of an inverted V on the lapel, or on an armband, from December 1st to December 6th. The white ribbon symbolizes a call for men to lay down their arms in the war against their sisters.

It was most successful among people at the top. The Governor-General, Ramon Hnatyshyn, wore a white ribbon all week. Members of Parliament, school principals, teachers, union leaders, police chiefs and professional football players all took part. This highlighted the fact that men are responsible for most of the violence and most do something about it.

Michael Kaufman, York University and Men's Network for Change, and Ron Sluser, George Brown College and Metro Men Against Violence, initiated the white ribbon campaign as "Breaking Men's Silence to End Men's Violence, December 1-6, 1991."

STATEMENT FROM THE
WHITE RIBBON CAMPAIGN:

"If it were between countries, we'd call it a war. If it were a disease, we'd call it an epidemic. If it were an oil spill, we'd call it a disaster. But it's happening to women and it's just an everyday affair. It is violence against women. It is rape at home and on dates. It is the beating of the blow that one of four Canadian women receive in their lifetime. It is sexual harassment at work and sexual abuse of the young. It is murder.

"There's no secret enemy pulling the trigger. No unseen virus that leads to death. It's just men. Men from all social backgrounds and of all colours and ages. Men in business suits and men in blue collars. Men who plant the fields and men who sell furniture. Not wierdos. Just regular guys.

"All those regular guys, though, have helped create a climate of fear and mistrust among women. Our sisters and our mothers, our daughters and our lovers can no longer feel safe in their homes. At night they can't walk to the corner for milk without wondering who's walking behind them. It's hard for them to turn on the TV without seeing men running amok in displays of brutality against women and other men. Even the millions of women in relationships with that majority of men who are gentle and caring feel they cannot totally trust men. All women are imprisoned in a culture of violence.

"Men's violence against women isn't aberrant behaviour. Men have created cultures where men use violence against other men, where we wreak violence on the natural habitat, where we see violence as the best means to solve differences between nations, where every boy is forced to learn to fight or be branded a sissy, and where men have forms of power and privilege that women do not enjoy.

"Men have been defined as part of the problem. But we are writing this statement because we think men also part of the solution. Confronting men's violence requires nothing less than a commitment to full equality for women and a redefinition of what it means to be men, to discover a meaning to manhood that doesn't require blood to be spilled.

With all of our love, respect and support for the women in our lives:

- We urge men across Canada to hang a white ribbon from their house, their car, ...to wear a white ribbon... a call for all men to lay down their arms in the war against our sisters.

- We ask unions, professional associations, student councils, corporations and government bodies to make this an issue of priority, starting with the circulation of this statement.

- We urge all levels of government to radically increase their funding to rape crisis centres, shelters for battered women and for services to treat men who batter.

Continued on page 17

continued from page 16

- We call for large-scale educational programs for police officers and judges, in work places and schools on the issue of men's violence.
- We commit ourselves to think about sexism in our own words and deeds and to challenge sexism around us. We urge all Canadian men to do the same.
- We urge men to circulate this statement to other men, to send donations to women's groups or to the White Ribbon Campaign to help continue this work. We ask the media to show their concern by re-printing and broadcasting this statement in full."

WHITE RIBBON CAMPAIGN, 253 College Street,
Box 231 Toronto, ONT. M5T 1R5

ESSAY CONTEST

THE JOURNEY

— by Daria Davyduke of Saskatoon
2nd prize winner U.W.A.C. Essay Contest

This journey is the story of my life. My name is Michael and I was born in a small village called Pohoryluka. It was thirty miles from Chernivtsi, the capital of Bukovina, which was a region in Ukraine. It was the year nineteen hundred and three and Ukraine was going through a very hard time. I was the second child born to my parents, Steve and Mary. The first was my older brother John, and then Bill was born after me. Austria was ruling Ukraine at this time and Ukrainians had hardly any rights and were treated with little respect. I remember thinking how I wanted to change the world and make it a better place for us to live.

Our house was nothing special, but it served it's purpose. It had three rooms and one of them was used to store wood to heat the house. The other two were used as a kitchen and sleeping quarters. We had no chairs, only benches and tables and our beds were made of wood with straw mattresses. We had a good garden so food was not a problem. Our family was very lucky because most of the families had a hard time supporting themselves because of the lack of land to grow food on. We had apples, plums, cherries, and corn which all grew very abundantly. As for animals we had mostly sheep and we used their wool to make clothing. From the leather we received, we made our boots and things like harnesses and saddles for the horses. I went to school for two years and even though the official language at that time was German, we learned to read in Ukrainian.

In 1907, my father Steve found out about a new land called Canada. It was said to be wonderful, promising 160 acres of land to each homesteader for the price of ten dollars! There were 200 million acres of land awaiting the new settlers! My father could not believe what he was hearing and not wanting to risk the chance of it being all a fraud, he decided to go to Canada himself and make sure it was not before taking us with him. He left the same year to go to Canada. I do not remember if we ever heard from him while he was gone but he must have written at some point.

It was four years before he came back to us, in 1911. He told us he had been working on the railroads trying to save up enough money to bring us back with him because Canada was everything the

Continued on page 18

continued from page 17

advertisements had said it was and more! We planned to leave as soon as possible. We sold our land and everything we were not planning to take with us and even booked seats on the Titanic. We boarded a train in Chernivtsi which took us to a port in La Havre, France. We went through tunnels in the mountains in Switzerland and I remember feeling frightened because I thought we would never come out. During that train ride Bill got very sick with the chicken pox so as soon as we got to La Havre we cancelled our tickets on the Titanic and booked the next boat. We were very disappointed that we were not going to be able to ride on the Titanic, but when we heard about the sinking of the ship just before we left on our boat, we all thanked God for looking out for us. To this day I still believe it was God that saved us from that dreadful fate.

The boat ride took nine days. The ship itself was at least a half a mile long and it was about an eighteen foot drop to the water from deck level. There were three hundred people on the ship. We went through the same icebergs the Titanic did and they looked like the Rocky Mountains in the middle of the ocean. We were all extremely frightened but the captain told us we were safe because the route we were taking was a safer route than the Titanic's. I did not get seasick at all but some people got very sick and many died; they just threw the coffins over the side of the boat. The whole boat ride was filled with joy because everyone was going to their new and better home.

We arrived in Quebec City in the spring of 1912. A train took us to Winnipeg in two days where we proceeded to wait one whole month for our baggage to catch up to us. We could not afford to lease a place to stay since we had to save our money so we would have enough to start up our homestead. Instead, about half a mile out of Winnipeg we dug a hole in the ground about eight feet deep and covered it with logs and soil to make a roof. We lived there for a month and I still remember how scared I was at night when I could hear the wolves walking around and over the top of our dwelling. I always thought they were going to fall through the roof and eat us all up but they never did. My father and John got jobs building in Winnipeg. I was only nine years old at the time so I stayed in the dugout with my mother and brother Bill and helped out with the chores. Since we had no garden we had to buy supplies in Winnipeg. Our diet consisted mostly of breads, berries and fruits which grew in the forest, and sometimes some meats which I would catch such as rabbits.

When our luggage finally arrived, we took a train to Sheho, Saskatchewan where we stayed with another family for a year while we built a house on our homestead by Foam Lake. Building that house took a lot of work. We had to clear the brush and then we used the logs we had cleard to make a log cabin. We filled the cracks with mud and soil and then piled sod bricks around the walls and the roof. Then we covered the roof with straw.

We moved onto our new homestead in the spring of 1913. I was ten years old now and I started going to school again in the fall. I hated going there because I had to learn English and was not allowed to speak Ukrainian at all. All the kids teased me and called me stupid because I could not read or write in English. I tried to explain that I had only been in Canada for one year but they would only laugh harder because of my funny accent and the way in which I had to think about every word I spoke.

One day my father decided to take a trip to the neighbours with the new steers he had purchased. For some reason I do not know, the steers caused the sleigh to tip and then the steers proceeded to break away from it, leaving it in the bush. My father caught the steers and brought them home. The next day when my brother John went to retrieve the sleigh, I went with him even though I was not needed. It was so cold out that day that my toes froze and the nails on my big toes fell off. I have not had nails on my big toes ever since. Surviving the pain was not half as bad as surviving the scolding I got when my father found out. A few months later at my aunt's wedding all the children were learning to dance including myself, although my toes had not completely healed yet. I went on dancing the whole night because I did not want anyone to know what had happened.

My mother had had Albert already and was expecting her fifth child. My father had gone away to get supplies from Foam Lake. That night my mother told us the baby was coming and so she started walking to the neighbour's to get help. It was very dark and she lost her way. She knew she could not walk any longer so she foung a clearing in the bush and had the baby all by herself in the woods! We were worried since she did not come back so John

Continued on page 20

Celebrating the Centennial
of Ukrainians in Canada
11.5% alc./vol.
750 mL
100
ЛІТТЯ
EDNA-STAR
CENTENNIAL OF UKRAINIANS IN CANADA
БЛІЗ ВИНО
WHITE WINE VIN BLANC

continued from page 18

went to look for her. He found her and his brother asleep in the woods. It was a miracle they survived. When my father came home we surprised him with the new baby. We decided to name the baby Nick.

Five years later we moved to another farm near Westbend. I was fifteen. It was August and father was gone again. Because we had no refrigerators, in the summer we used to suspend the milk and cream in the well water to keep it cool. Often some milk and cream would spill into the water so we would have to clean the well out from time to time. Bill and I were cleaning out the well. I started to climb down into the well to clean the muck off the bottom after we finished bailing out the water. As I reached the bottom of the well I became aware of the odorous fumes and was nearly overcome by them. I started to climb up the well and when I reached the top I passed out and fell into the well. Bill saw this and came down into the well to help me, but he also passed out because of the fumes. Our friend Omelian was visiting and he came out to see how we were doing. He saw what had happened. He went and got John who had gotten married only a week before and was living in a house he built about a quarter of a mile away from us. He too climbed in and passed out. Then Omelian went and got our neighbours who finally rescued us all by tying ropes around our arms and pulling us out. When we came to, we were all in considerable pain because the ropes had cut off circulation in our arms and the lift had hurt our arms and shoulders. We later found out that the reason we had passed out was because the mixture of the cream and milk that had spilled into the water had reacted in summer heat and created a bacteria which produced methane gas. We were lucky that we all survived!

My mother had one more child two years later. She named her Mary and spoiled her since she was the only girl. I lived at home until 1936 when I married Sophie on October twenty-first. Sophie and I lived in Westbend for ten years. During these years we started a garage business.

In 1946 we sold our garage and moved to Wishart where we bought a hotel and ran it for one year. We then sold the hotel and moved to Kelliher where we started another garage business. Sophie and I had five children, but two of them died at early ages because of incurable sicknesses. I still live in Kelliher today. I am retired, and live a life of luxury compared to my younger years. I did change my world and even though I am now eight-eight years o'd I will never forget my journey and early experiences in this promised land.

CENTENNIAL CALENDAR

The following events and special projects are taking place to commemorate the Centennary of Ukrainian Settlement in Canada.

• **Continues through February 1992** — *"Art and Ethnicity: The Ukrainian Tradition in Canada"* at the Canadian Museum of Civilization in Hull, Quebec. The exhibit is set up in 11 thematic areas about the various aspects of the Ukrainian Canadian experience, including immigration, religion, folklore and art. It features works by over 100 artists and artisans from across Canada.

• **Continues through March 18, 1992** — *"Spirit of Ukraine" Exhibit* at the Edmonton Art Gallery where it continues to feature selections of over 500 years of

painting, from the State Museum of Ukrainian Art in Kyiv. More than 120 paintings span the ages from the 15th century to avant garde works.

We would like to share with our readers news of any special Centennial events organized throughout Canada. Please send a short note about what's happening in your branch or community to Promin, English Section Editor, and we'll list it in our Calendar. Include dates, times, locations and admission costs.

UKRAINIAN CENTENNIAL SONG

The world premiere of the "Epic Song For Canada" was performed at the Centennial Command Performance, August 31, 1991, at the Jubilee Auditorium in Edmonton, by the Capella Bandurystiv, Detroit, with Wolodymyr Kolesnyk, Conductor.

A librettist and a composer in Ukraine were commissioned by the Capella Bandurystiv to compose the "duma" specially to be dedicated to the Ukrainian Canadian Centenary. Michael Tkach, a poet living in Kyiv, wrote the lyrics. He is the lyricist of the well-known song, "Marichka". Valery Kichta, of Kyiv, wrote the music. He is a young man but already considered a major composer in Ukraine.

According to Andrew Hladyshevsky, a lawyer in Edmonton, who is also a baritone in the Capella Bandurystiv, it is not surprising that Tkach and Kichta could enter so well into the spirit of composing a "duma" for the centennial celebrations.

People in the villages and towns of Western Ukraine know a great deal about the 100 years of Ukrainian settlement in Canada. Most have relatives in this country. To them, the centenary in Canada is an important and solemn event and they are celebrating it in their own way with special programs and medalions.

— Helen Raycheba

EPIC SONG FOR CANADA

Dedicated to the Ukrainian Canadian Centenary
Music: V. Kichta; Lyrics: M. Tkach

Let us stand in praise
Across Canada
And confess our most
Reverent feelings about our fate.
On a maple leaf,
As if in our palm,
The future of our life
Has been written.
We grieve over the hardships
In our past,
Where both streams of
Strife and happiness flow
As reminders in the distance.
Where, forgotten by God,
Our homeless ancestors
Toiled to build their new home
In this spacious, foreign land.

Chased by desperation,
Like a bird inside a whirlwind,
Beyond the great ocean waters
They expected to find solace.
From the fields of Ukraine,
Handfuls of wheat grain
Were sown in Canada's fallows
To multiply one hundred fold.
Old memories of our nation
Shall never be forsaken, and
Our faith shall never be retired
Beneath delusive crosses.
Hey, across Canada,
Let us seek the means
To forever carry
The spirit and the glory
Of our Ukrainian homeland.

UKRAINIAN CENTENNIAL STAMP COVERS

The Ukrainian Museum of Canada has prepared special Collectors' First Day Covers of the Ukrainian Centennial Stamps.

The covers feature the recently-issued set of the four 40 cent stamps illustrated by paintings of William Kurelek commemorating the 100th anniversary of the beginning of Ukrainian migration to Canada. The specially prepared envelope on which the stamps are placed, also commemorates the 50th anniversary of the opening of the Museum's gallery. The envelopes are printed in both English and Ukrainian, and are postmarked on the day of issue — August 29, 1991.

The covers can be ordered from the Ukrainian Museum of Canada at a cost $3.00 per envelope with four stamps or $4.00 for envelopes with a corner block of stamps, plus tax.

The Secretary of State
for External Affairs

CANADA

Secrétaire d'Etat
aux Affaires exterieures

The past year has seen enormous changes and progress throughout the world.

For the first time millions of people have had a taste of democracy, freedom, and basic human rights.

We, in Canada, may take many of our own rights and privileges for granted, but we must not become complacent.

We have built a unique country -- one that is a model for the entire world.

At this special time of year, let us all make an extra effort to recognize what is good in our lives, what is good in Canada.

It is those special values and traditions that unite us as a nation -- and they will be the basis for our future together.

Best Wishes for the New Year!

Sincerely

Barbara J. McDougall

Barbara McDougall

IN MEMORIAM

XENNIA CHANASYK

Mrs. Xennia Chanasyk of the Hillside Lodge in Two Hills, Alberta and formerly of Myrnam, passed away on March 28, 1991 at the age of 85.

She is survived by one daughter and three sons: Mrs. Amelia Metrunec (husband George) of Myrnam, Alta., Bohdan Chanasyk (wife Emilia) of Vernon, B.C., Prof. Victor Chanasyk (wife Lillian) of Guelph, Ont., Nestor Chanasyk (wife Elsie) of Edmonton, Alta., as well as by five grandchildren and three great-grandchildren.

Mrs. Chanasyk was predeceased by her husband Nicholas in 1951, and by her son Alexander in 1963.

Prayers were held on April 2, 1991 at the Park Memorial Chapel in Vegreville and the funeral took place on April 3, 1991 from the Holy Trinity Ukrainian Orthodox Church in Myrnam. Very Rev. P. Zubritsky officiated. Interment was at the Riverside Cemetery in Vegreville, Alta., and following the services a dinner was served by members of the Ukrainian Women's Association.

Xennia Chanasyk was the oldest of 12 children born to Paul and Anna Tymchuk who immigrated to Canada in 1901 from Brody, Western Ukraine. She was born in 1906 in Alberta and as a member of one of the early pioneering families, she quickly learned the skills of farming, thatching roofs and housework necessary to survive in those times.

In 1922 she married Nicholas Chanasyk in Musidora where they worked a farm-ranch operation of 125 head of cattle. They participated actively in community work and helped build the community National Home — a stone structure which still stands to this day.

In 1928 they moved to a larger farm in Innisfree, where they raised their five children, farmed grain and raised purebred stock of all kinds until 1950. Here, as in previous communities, Xennia and her husband were active in the Ukrainian community. In Innisfree they helped to build the church. They also worked hard all their lives to support the Ukrainian Orthodox Church whatever and wherever the needs — in Musidora, Vegreville, Myrnam and Innisfree.

In 1950 Xennia and Nicholas Chanasyk moved to Myrnam where they purchased the hardware store with their son Nestor and ran it for 25 years.

Mrs. Chanasyk devoted a great deal of time to fundraising projects, dinners, banquets and so on. She was a lifelong member of the Ukrainian Women's Association where she served on the executive and various committees. She was well-known for her culinary skills, gardening, landscaping and especially her love of reading. Xennia Chanasyk was a subscriber to Promin magazine from its inception.

She was also known for her love of poetry and music and taught her children to dance, sing and play musical instruments. The entire family participated in concerts throughout the area. Xennia Chanasyk spent several years assisting the Church as a "diak", in surrounding areas including as far away as Vernon, B.C. and in the beginnings of parishes in Revelstoke, Kamloops and Kelowna, B.C.

Very Rev. Zubritsky, who officiated at the funeral services, reminisced about the 26 years she worked with him, serving her church and community. In paying their respects to Xennia Chanasyk, her family said:

"Although life has been a road of hard work, many years of illness and sorrow, there was a lot of love, joy and satisfaction for a job well done. Always in the loving arms of God and His Son, Jesus Christ, may she rest in eternal peace and may the Canadian soil she lies in be warm."

The family of Xennia Chanasyk has donated $125.00 to Promin in her memory.

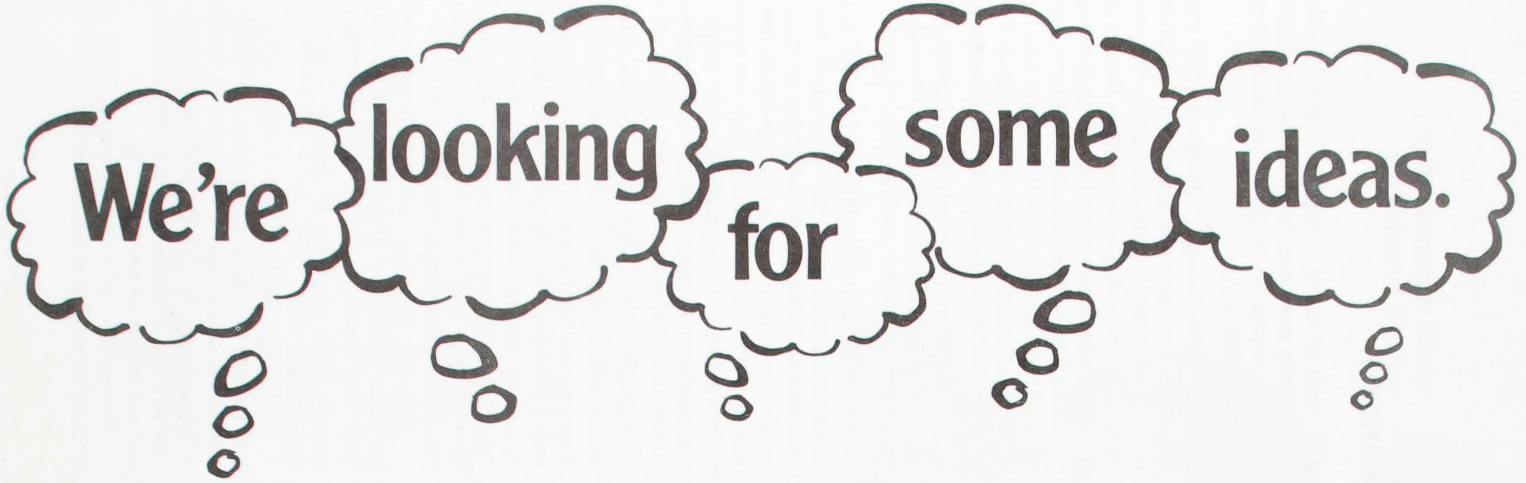

They can be big. Or they can be small. We welcome any idea you can think of for celebrating Canada's 125th anniversary in 1992.

A group called Canada 125 has been set up to help put your ideas into action all year long. Your event or activity could be local, regional or nation-wide. It should be non-partisan and apolitical, and should reflect one or more of the following themes:

1. The freedom, opportunity and personal security we enjoy as citizens; 2. a common concern for the environment; 3. the desire to help one another; 4. our wish to get to know one another better; 5. our many achievements as Canadians.

While Canada 125 does not offer financial support for community events, we encourage partnerships between local business and community organizations to help fund and organize those events. We are communicating with the corporate sector in order to facilitate partnerships that can be a positive legacy for the future.

We also want to learn about the events and activities you plan for your community so that we can share your ideas and experience with other Canadians.

Perhaps you already have or are planning an activity that fits the Canada 125 objectives. We would like your activity to become part of the program of Canada 125 events and projects that will be taking place across the country in 1992.

As the year unfolds, you'll be hearing more about how you can participate.

The future begins with you.

БЕРЕГИНЯ — ХТО ВОНА?

ПИТАННЯ:

Від якогось часу зустрічаємось зі словом „Берегиня". Це гарне слово криє в собі щось таємниче, давнє, а теж суґерує споріднення з дієсловом „берегти", „оберігати". Моє питання не має прямого відношення до проблем „кутка порад", одначе ставлю це питання, бо інтриґує ця Берегиня. Хто вона? Звідки? Яке її місце в 20-му столітті?

Цікава

ВІДПОВІДЬ:

Щоб ближче познайомитись з „панею Берегинею" чи поняттям, що це слово в собі криє, ми на короткий час пірнемо в нашу сиву-сиву давнину. Дослідник давньої слов'янської мітології, Сергій Плачинда (Короткий словник слов'янської міфології ч. І), в його дослідах давніх божищ, згадує дві, споріднені в їхніх функціях, богині: а це — Баба і Берегиня

Баба,— одна з найстародавніших і найбільших божеств у протослов'ян та древніх слов'ян.

Друга богиня добра й захисту людини від усякого зла це — Берегиня! Яке близьке споріднення слів: берегти, оберігати, Берегиня! На думку академіка Б. О. Рибакова („Язычество древних славян"), культ Берегині започаткувався в первісні часи, коли праслов'яни приносили жертви упирям і берегиням, у чому виявився дуалістичний анімізм: задобрювання чорних сил і вдячність охоронним берегиням.

З часом, у зв'язку з еволюцією релігійних уявлень, Берегиня стає хатньою богинею, захищаючи оселю, всю родину, надто малих дітей од хвороб, лиха, лютого звіря, смерті тощо. Дальше читаємо, що Берегиню вишивали на білих рушниках, які вішали над вікнами і над дверима і які мали б захищати домівку від чорних сил. Схематичний образ Берегині вишивався на одязі, вирізблювався на дереві (на віконницях, дверях, ґанках і т.п.). Невеликі зображення Берегині слов'яни носили на грудях. Традиційний малюнок Берегині — символічна постать жінки з піднятими руками — зберігся і дійшов до наших днів (символічні зображення на кролевецьких рушниках чи на писанках).

Ось що читаємо в книжці Василя Скуратівського „Берегиня":

> „Берегиня, обереги — наші давні й добрі символи. Їхнє ґенетичне коріння сягає глибини століть... Згідно з повір'ям наших далеких предків, вогонь символізував достаток і міць родинної спілки. Якщо, скажімо, згасло багаття, то вважалося, що сім'я, котра не вберегла вогнища у своєму помешканні, цим самим накликала біду. Ось чому за ним постійно вели догляд, осимволізовуючи поетичним словом „Берегиня", тобто берегти, оберігати. Принаймні й досі літні люди на Поліссі називають своє житло й вогнище Берегинею".

Повертаючись з короткої екскурсії в праслав'янську мітологію, мимоволі насувається питання: яке відношення цеї прадавньої, повної символізму, богині — Берегині — до нас, сучасних, модерних жінок двадцятого невгамонного віку? І напрошується відповідь: мабуть таке саме, як відношення нас до всіх давніх традицій (передхристиянських і християнських), що лягли в основу нашої матеріяльної і духової культури. Для прикладу: манюсіньке зображення жінки з піднятими руками на наших писанках — це ж та Берегиня, яку й сьогодні пишуть на писанках наші молоді писанчарки.

Ця берегиня в духовній культурі української родини, яка не тільки охороняє дітей від дикого звіря (сьогодні він стоголовий), але від віків стоїть на сторожі вікових традицій та духових вартостей народу. Дух давньої Берегині живий в кожній українській жінці, матері по всі часи, бо як інакше пояснити нашу незнищимість? І тому так хочеться кликнути: бережім Берегиню в нашому житті, в житті нашого народу, бо тільки тоді, за словами поета, „вічні ми будемо з нею".

Любомира

(скорочено О.Г.)

КОБЗАР І ДІТИ

(Надається на свято Шевченка)

— Монтаж —

Декорація — Малюнок українського села, а з боку могила, або — тільки могила.
Одяг — Діти одягнені в український стрій.
Кобзар — в вишиту сорочку і білі штани (так як одягалися кобзарі) і підперезаний поясом.

(На сцені сидить на пеньку Кобзар з бандурою. Праворуч від нього стоять півколом хлопці, з лівого боку дівчата. В ногах Кобзаря сидять маленькі діти й прислухаються або можуть і співати з Кобзарем, як знають пісні.)

Декляматор: На розпутті Кобзар сидить
Та й на кобзі грає,
Кругом хлопці та дівчата —
Як мак процвітає.

Кобзар (грає і співає): „Реве та стогне..."

Декляматор I (далі): Грає Кобзар, виспівує,
Вимовля словами,
Як москалі, орда, ляхи
Бились з козаками.

Декляматор II: Як збиралась громадонька
В неділеньку вранці,
Як ховали козаченька
В зеленім байраці.
Грає Кобзар виспівує
Аж лихо сміється...

Кобзар (грає і співає) „Думи, мої, думи мої..." Діти допомагають.

І-ий хлопець — з вірша Ол. Чужбинського:
Гарно твоя кобза грає
Любий наш Кобзарю!
Вона голосно співає
Голосно і плаче...

І-ша дівчина: Мабуть ти учився співати
На руїнах Січі,
Де ще рідна наша мати
Зазирає в вічі...

2-ий хлопець — З вірша Лесі Українки:
Пісня не вмирає,
На ввесь світ лунає
Щиро та правдиво
Ворогам на диво!

(Кобзар грає і співає „Ой, у полі могила")
Діти допомагають.

2-га дівчина: з вірша Ол. Конисського:
Вийшов місяць на могили,
З неба подивитись.
Кругом глянув ясним оком,
Та й почав журитись...

3-ий хлопець: Чого ж місяць, чого ж ясний
Хмарами укрився?
Чого вітер, чого буйний
Грізно розходився!

3-тя дівчина: Місяць бачив як учора,
Могилу копали.
І в могилу домовину,
Тихо опускали.

Всі діти разом: Спи Тарасе, тихо-тихо,
Поки Бог розбудить.
Твого слова Україна,
Повік не забуде!

(Кобзар грає і співає з дітьми „Поклін Тобі, Тарасе"...) або „Слава, слава Кобзареві"...)

З а в і с а

Склала Анастасія Міненко
(1991 р.)
Вінніпеґ, Ман.

Вельмишановна Пані Гринь!

На початку п'єси, в другому рядку, зайшла маленька помилка, а саме: „Хлопці з **вінками** на плечах"..., а має бути „Хлопці з **віниками** на плечах"...

Якщо можливо, прошу зробіть поправку. Хоч в кінці п'єси є, виразно стоїть: „Віники для дітей зробити з гілля берези", але чи помітять?

З пошаною,
Анастасія Міненко

ПОПРАВКА ДО П'ЄСИ

„Для небесного гостя" *(надруковано в ч. 12, грудень '91).* Другий параграф на ст. 23.

Надруковано: хлопці з вінками на плечах...
Мусить бути: хлопці з **віниками** на плечах.

Редакція

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
В ВІНДЗОР, ОНТАРІО

Всьому Духовенству У.П.Ц.К., Центральній Управі і Провінційним Екзекутивам СУС, СУК, СУМК та всьому членству, редакції „Промінь" і всьому Українському Народові у вільнім світі і в Україні.

СЛАВА НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ!

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

Марія Старух
голова

Оля Друль
секретарка

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
й ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
в ГАМІЛЬТОН, ОНТАРІО.

Проводові Української Православної Церкви в Канаді на чолі з Блаженнішим Митрополитом Василієм, нашому духовенству, всім проводам і членству Союзу Українців Самостійників, центральній управі Союзу Українок, провінційним управам, редакції „Променя", всім членкам Союзу і всьому українському народові.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Уляна Криворучко
голова

Марія Погорецька
секретарка

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

БЛ. П. МИХАЙЛИНА І ІВАН БІЛИК

В річницю упокоєння наших дорогих родичів: мами — **Михайлини Білик** (упокоїлась 4-го січня 1991 р.) і тата — **Івана Білика** (упокоївся 12-го лютого 1991 р.) Замість квітів на їхні могили даруємо $300.00 на журнал „Промінь", котрий покійна мама високо цінила.

Нехай канадська земля буде Вам легкою, а пам'ять про Вас вічно буде між нами!

Вічна їм пам'ять!

Дочка Зеня і зять Мирослав Багрій з родиною
Саскатун, Саск.

Замість квітів на свіжу могилу добродійки **Вікторії Симчич**, котра упокоїлась 20-го жовтня 1991 року в Ванкувері, слідуючі особи дарують по $10.00 на журнал „Промінь" (разом $60.00) шанують її пам'ять за довголітню працю між українцями.

Орися Бабик, Настя Воробець, Анелька Кравчук, Леся Круліцька і Анна Залубняк.

Як нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. **Вікторії Симчич**, яка упокоїлась 20-го жовтня 1991 р. в Ванкувері, даруємо в її пам'ять $25.00 на журнал „Промінь".

Людмила і Олександер Карпінські
Ванкувер, Б.К.

В незабутню пам'ять **Василя Костишина, Дмитра Гринькова** і **наших родичів** дарую $50.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на їхні могили.

Вічна їм пам'ять!

Юлія Гриньків
Давфин, Ман.

У світлу пам'ять **отця Олександра Костюка** і **добродійки Галини Костюк** даруємо $25.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на їхні могили.

Членки Союзу Українок Канади
Відділ ім. Лесі Українки
Вотерфорд, Онт.

В незабутню пам'ять наших дорогих членів родини: батька — **Івана Григора,** шваґрів — **Митра Ґулутцана і Юлія Звоздецького** даруємо $25.00 на журнал „Промінь" замість квітів на їхні могили.

Вічна їм пам'ять!

Павліна і Олекса Лисак
Едмонтон, Альта.

В світлу пам'ять моїх дорогих родичів **Миколая і Клавдії Малінських** замість квітів на могили дарую на журнал „Промінь" $20.00, який вони дуже цінили і читали від першого числа.

Даруся Пасічник
Мейпл Рідж, Б.К.

В світлу пам'ять дорогого мужа, батька, діда і прадіда, бл. п. **Михайла Сакундяка,** який упокоївся в жовтні 1928 року, дарую на журнал „Промінь" $25.00 замість квітів на могилу покійного.

Вічна йому пам'ять!

Дружина Анна, діти, онуки
Саскатун, Саск.

В незабутню пам'ять моїх дорогих сестер **Люби Онисько** і **Ріти Салавіч** дарую $20.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на могили покійних.

Олена Маковецька
Чатам, Онтаріо

БЛ. П. ТЕОДОРА (ДОЦЯ) ГАВРИСИШИН

В першу річницю упокоєння дорогої приятельки **Теодори**, яка відійшла у вічність 7-го жовтня 1990 р., дарую в її світлу пам'ять $100.00 на журнал „Промінь"

Анастасія Пасерб
Торонто, Онт.

———————

Замість квітів на свіжу могилу Бл. п. **Якима Мендика**, який упокоївся 5-го листопада 1991 р., Товариство ім. Доньки України в Тандер Бей жертвує на журнал „Промінь" $25.00.

Родині покійного висловлюємо щирі співчуття. Нехай канадська земля буде йому легкою.

О. Яремчук — голова

———————

В пам'ять нашої дорогої мами **Параски Бігун** даруємо $50.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на її могилу.

Покійна мама була активною членкою Союзу Українок Канади понад 25 років і була постійною читачкою журналу, який вона дуже цінила.

Йосиф і Томас Бігун
Реджайна, Саск.

———————

У світлу і незабутню пам'ять моїх дорогих родичів, **Якима** і **Меланії Сурма,** і мого дорогого мужа **Григорія Тарнопольського** дарую $30.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на могили покійних. Пам'ять про них завжди буде з нами.

Дружина Марія Тарнопольська
і діти.

В світлу пам'ять моєї дорогої дружини, мами і бабусі, бл. пам'яті **Галі Козак,** яка упокоїлась 12 травня 1991 р., дарую на журнал „Промінь" $50.00 як нев'янучий вінок на її могилу.

Муж Михайло Козак
з родиною.
Бурлінґтон, Онт.

———————

На свіжу могилу нашої дорогої членки **Франі Медвідь** відділ Союзу Українок ім. Ольги Басарабової у Гефорд, Саск. як нев'янучий вінок на могилу покійної жертвує $25.00 на журнал „Промінь".

Засмученій родині висловлюємо найщиріші співчуття, а покійній „Вічна Пам'ять!"

Савеля Гарах — голова
Оля Сметанюк — референтка

———————

В РІЧНИЦЮ УПОКОЄННЯ ТАСІ ПАНАСЕЙКО

ЛОНДОН, ОНТ.

В неділю 24. XI після Літургії о. Володимир Кушнір відправив Панахиду е церкві Пресвятої Тройці в м. Лондоні у річницю відходу у вічність дорогої дружини, мами, бабуні, працьовитої членки громади і відділу ім. Кн. Ольги сл. п. Тасі Панасейко.

Співав хор під дириґуванням Віри Олійник, зворушуючи до сліз присутніх.

Поминальний обід приготували членки відділу з головою Вірою Новицькою.

Співаною молитвою „Отче наш" і благословенням страв отцем Володимиром розпочали поминальний обід. Господарем був зять покійної д-р Юрій Зелений.

Співчуття склали: голова громади М. Кошман та голова відділу ім. Кн. Ольги Віра Новицька. Віра звернулася до чоловіків із проханням відвідати одинокого пана Кузьму і трохи розвеселити його.

Від родини сердечну подяку склала донька Ніна Зелена. Вона сказала, ковтаючи сльози, що кожного разу буваючи в церкві, бачить образ Мами або з свічкою або з тацею; кожного разу, як відчиняються двері кухні — перед очима Мама за миттям посуду... Молитвою і співом „Вічная пам'ять" закінчили обід.

Дорога Тасю, спи спокійно в канадській землі! Ти і твої добрі діла живуть серед нас, твоїх посестер по відділові. Вічна Тобі пам'ять!

Від родини на пресфонд Променя чек на суму $25.00

Ніна Кузьменко

БЛ. П. ГАЛЯ ТОКАРИК
ВАНКУВЕР, Б.К.

Дня 18-го вересня 1991 р. у Ванкувері відійшла у вічність, проживши 77 років, довголітня й активна членка Союзу Українок Канади та Української Православної Церкви в Канаді — Галя Токарик з дому Новосад.

Галя Токарик народилась у Вонда, Саскачеван, де провела свої молоді роки та навчання в публічній школі і середній школі. Завдяки своєму батькові учителеві, який був діяльним серед української громади в тій околиці, Галя вже з молодих літ бере активну участь в різних концертах, представленнях, в хорових та танцювальних групах не тільки українських, але також інших народностей.

Після закінчення середньої школи вона поступає на учительські курси до „Нормал Скул", перебуває в Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні, де має нагоду поглибити свої знання в українознавстві.

В 1939 році вийшла заміж за Василя Токарика. Спочатку замешкують в Саскатуні, а пізніше в 1946 році переїжджають до Британської Колюмбії й поселюються на стало у Ванкувері, де відразу включаються в церковно-громадське життя

Галя Токарик була членкою Союзу Українок Канади на протязі 55 років і щиро працювала в рядах цієї організації для збереження цінностей української духовости.

В місцевому відділі СУК ім. Лесі Українки виконувала різні обов'язки в управі. Була одною з організаторок Провінційної Екзекутиви СУК на Британську Колюмбію, в 1956 році першою її головою. В той час вона також робила заходи щоб зорганізувати філію Музею у Ванкувері, що сповнилося пізніше. В 1980 році на З'їзді вшановано її грамотою почесної голови Провінційної Екзекутиви. Від початку заснування Провінційної Екзекутиви вона безперервно була в управі і допомагала в праці. В Централі СУК брала обов'язки різних референток, щоб в цей спосіб допомогти нашій організації в її важливій праці для нашого жіноцтва.

Разом зі своїм мужем була активною членкою церковної громади Катедри Пресвятої Трійці у Ванкувері. За їхню довголітню й віддану працю для нашої Церкви, а головно за велику допомогу при будові Храму Божого, отримали грамоту-признання від Митрополита Іларіона. Довгі роки учителювала в українській та недільній школі й співала в церковному хорі. Входила до Комітету відзначення 50-літнього Ювілею Катедральної Громади у виданні Ювілейної брошури. рівнож увійшла до Комітету видання історії Православних Українців в Британській Колюмбії, але на жаль її смерть перервала це важливе завдання.

Довгі роки була представницею до місцевого Відділу КУК, де репрезентувала Союз Українок Канади, й своїм знанням та доступом до урядових чинників багато допомогла в його праці. Входила до комітетів: відзначення 100-річчя народження Тараса Шевченка, відзначення 60-ліття поселення українців в Канаді, а також входила до Провінційного відзначення 100-річчя Канади, за що отримала грамоту признання від Провінційного Уряду.

Галя Токарик буяа широко відома й шанована серед англомовного канадського суспільства, де вона гідно репрезентувала українців, а також наш Союз.

В Льокальній Жіночій Раді була головою й представляла бріф до Провінційного Уряду. В Провінційні Жіночій Раді була референткою горожанства й іміґрації. За її заслуги в цій організації її вшановано доживотним членством.

Належала до Клюбу Жінок Професіоналісток, була секретаркою в організації „Людських Прав". Як голова Сітізеншіп Ковнсил" під час побуту Королеви Елисавети II у Ванкувері в 1971 році, Галя Токарик проводила програмою під час якої відзначено студентів 12-ої кляси зі середніх шкіл Ванкуверу і Річмонд.

За її всесторонню працю в канадському суспільстві й поширенні основних принципів горо-

жанства дня 3-го червня ц.р. нагороджено її в Оттаві "Citition of Citizenship Award".

Після другої світової війни вона займалася новими українськими іміґрантами, які прибували до Канади з переселенчих таборів в Европі.

Галя Токарик по фаху була учителькою французької мови в середній школі, свій науковий ступінь отримала на Університеті Британської Колюмбії у Ванкувері. За її стараннем була переведена програма виміни студентів і учителів з Квебеку й Британської Колюмбії й, завдяки цьому, вона мала нагоду перебувати сім тижнів на літніх курсах на університеті в Квебеку.

Разом зі своїм мужем виховали двох синів Романа — учителя й Дениса — адвоката, який коротко перед її смертю був назначений суддею у Ванкувері.

Галя Токарик була чесною й принциповою людиною, сумлінною працівницею, примірною українкою і взірцевою громадянкою. Добро організації й рідної Церкви, добро українського народу та добро цієї держави ставила вище своїх особистих інтересів.

Покійна залишила в глибокому смутку Мужа Василя, синів Романа і Дениса з родинами.

Нехай буде Вічна Їй Пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Галі Токарик в світлу її пам'ять зложили 130 долярів на журнал „Промінь": Уляна Гомола, Марія Паланич, Савеля Стасюк, Вікторія Пушка, Настя Воробець, Емілія Чуйко, Олена Дзюбенко.

Олена Дзюбенко

БЛ. П. МАРІЯ ЧИЖОВСЬКА
НОРТ БЕТЕЛФОРД САСК.

Марія Чижовська відійшла на вічний спочинок 11-го жовтня, 1991 року, в місті Норт Бетелфорд, Саск. Марія народилася 15-го грудня 1901 року на Лемківщині, Західна Україна, в селі Дашівка, повіт Ліско, в домі Івана і Марії Білячик.

В 1921 році вона одружилася з Петром Чижовським.

1932 року Марія приїхала до Канади (Ренджир, Саск.,) де її муж Петро розпочав „гомстед". Там вони фармарували до 1955-го року, потім поселилися на фармі в околиці Норт Бетелфорд.

Покійна Марія залишила в смутку свого дорогого мужа Петра, з котрим їй Бог позволив прожити 70 років супружого життя, також дочку Ольгу Мархевка в Лондон, Онт., сина Дмитра і дружину Ґледис, в Леовіл, Саск., сина Івана з дружиною Вірою в Норт Бетелфорд, Саск. і сина Гореса і дружину Евелин в Едмонтон, Альта., дванадцять внуків і дев'ять правнуків, брата Івана і рідних в Україні.

Покійна була тихої і ласкавої вдачі і ніколи нікого не скривдила чи образила.

Свій час і енергію вона постійно посвячувала своїм дітям. Вона догоджала всім, не звертаючи уваги на свої потреби чи неміч. При тім, вона кожного року доглядала свій великий, прекрасний город і завжди помагала своєму мужеві у всіх фармерських справах. Мимо всіх труднощів домашніх вона все ж знаходила час для своїх сусідів і приятелів, котрі часто пригощалися її стравами та печивом.

Вона була членкою жіночого товариства ім. Олени Пчілки при Українській Православній Церкві Івана Христителя. Її вишивки знаходяться не тільки в своїй громаді, але також, в українському музеї Канади в Саскатуні.

В своїм завіщанню Бл.п. Марія подарувала $200 на Українську Православну Церкву Св. Івана Христителя, $100 товариству ім. Олени Пчілки, $100 на „Український Голос", $100 на „Промінь" (котрий читала впродовж свого життя), $100 на інститут Петра Могили, $100 на Український Музей Канади.

Похоронні відправи відбулися в Українській Православній Церкві Св. Івана Христителя, 14-го і 15-го жовтня. Обслуговували о. Славомір Ломажкевич і прот. Микола Стеценко. Тіло покійної похоронено на міському цвинтарі. Наша молитва: нехай милосердний Господь винагородить нашу дорогу маму і дружину Царством Небесним.

Вічна їй пам'ять!

В. Левчук

БЛ. П. ФРАНКО І ЮЛІЯ ҐОРЧИНСЬКІ

ЧИЛИВЕК, Б. К.

(у першу річницю смерти бл. п. Юлії та в другу річницю смерти бл. п. Франка)

Бл. п. Юлія Ґорчинська упокоїлась на 83-ім році життя 28-го січня, 1991, в Мекинтош Лодж в Чиливек, Б.К. після одномісячного побуту в місцевій лікарні. Похоронні служби відбулися в каплиці похоронного заведення Гендирсона в Чиливек, Б.К. в п'ятницю 1-го лютого 1991 р. Тіло поховано на цвинтарі IOOF біля гробу покійного мужа Франка, а прийняття для родини і друзів з обідом відбулося в залі Рейнбов Контрі Ин в Чиливек, Б.К. Похорон відслужили митр. прот. П. Сацевич і прот. М. Сокирка.

Бл. п. Юлія Ґорчинська народилася 8-го липня, 1906-го року в селі Кальне, повіт Зборів, Західна Україна, в родині Франка й Теклі Суда, а в Канаду приїхала 1927-го року до околиці Гемптон, Саскатун, де й одружилася з Франком Ґорчинським 1-го серпня 1928-го року.

Бл. п. Юлія й Франко Ґорчинські величаво відсвяткували 60 літній ювілей свого подружжя в Чиливек, Б.К. в липні, 1988-го року. На слідуючий рік, 10-го листопада, 1989-го року, бл. п. Франко Ґорчинський відійшов на вічний спочинок, після чого бл. п. Юлія Ґорчинська проживала в смутку в своїм апартаменті в Чиливек та часто відвідувала своїх дітей, ближчу й дальшу родину та своїх приятелів. Повернувшись з Лос Анджелос, Каліфорнія при кінці грудня, 1990-го року, бл. п. Юлія занедужала і мусіла піти в госпіталь в Чиливек, Б.К. а за місяць — удар серця і вона пішла на вічний спочинок. Бл. п. Юлія залишила за собою в смутку трьох дітей: Ореста, Зенона та Зоню з їх родинами, 8 внуків і одну правнучку, ближчу й дальшу родину, розсіяну по різних частинах Канади, Америки, Західної України та Польщі. Бл. п. Юлія мала три брати й чотири сестри, які вже всі раніше упокоїлися.

Бл. п. Юлія Ґорчинська завжди любила співати ще від молодих літ, коли вона була активною в драматичному гурткові в Гемптон, Саск. Пізніше її прекрасний голос збагачував церковний спів в українських православних громадах, де бл. п. Юлія й Франко проживали: в Мазепі, Саск., Кемсек, Саск., Торонто, Онтаріо й Чиливек, Б. К.

Бл. п. Юлія була приємної вдачі та милосердного серця. Вона була великою підбадьоруючою силою для свого покійного мужа Франка, великою заохотою для своїх дітей та взірцевим прикладом для своїх близьких і знайомих.

Бл. п. Юлія прожила всього 14 місяців після упокоїння свого мужа Франка.

Бл. п. Франко й Юлія Ґорчинські віддали понад 60 років свого подружнього життя, до самої смерти, на службу канадійському загалу, українському народові та для зразкового виховання й вишколення своїх дітей.

Цією піонерською посвятою вони поклали довготривалі цеглини в підвалини канадського й українського життя. Вони вирізбили на цих цеглинах своє ім'я на спомин і гордість будучих поколінь. Бл. п. Франко й Юлія не жаліли свого часу, труду й грошей на церковні та загальноукраїнські потреби. В їх світлу пам'ять діти складають $500 на Колеґію св. Андрея, $100 на „Український Голос", $200 на Українську Православну Церкву св. Димитрія в Чиливек, $100 на Інститут ім. П. Могили в Саскатуні, $100 на Український Музей в Саскатуні та $100 на „Промінь".

Бл. п. Франко Ґорчинський походив з добре відомої української піонерської родини в Саскачевані, з якої вже чотири брати й дві сестри упокоїлися раніше: Антоній (у молодшому віці), Йосиф (дентист), Іван (колишній інспектор шкіл), Микола (фармер), Йоанна Брезінська та Павліна Маковська.

Залишилися ще брат Остап в Канорі, Саскачевані; брат Казимир у Довфині, Манітоба, та сестри Галина Ґорчинська й Аделя Ваврук в Ріджайні.

Нехай Господь Бог прийме покійних Франка й Юлію до Своєї небесної оселі, а тих що залишились в смутку, нехай Милосердний Господь піднесе їх на дусі та обдарує добром, здоров'ям і кріпкою силою на многі літа.

О. Г.

PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations to the Promin Press Fund. Wherever possible, we have included donations made through Memorial contributions as well. Your continued support is truly appreciated.

U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch, Vancouver, B.C.	$503.00
Mr. & Mrs. M. S. Bahrey (Saskatoon, Sask.)	300.00
U.W.A.C. Olena Pchilka Branch, North Battleford, Sask.	200.00
Mr. Orest Gorchynski, M.D. (Northridge, California, USA)	100.00
Mrs. Melania Hrebeniuk (Vegreville, Alta.)	100.00
Mr. Wasyl Lozowchuk (Hafford, Sask.)	100.00
U.W.A.C. Lesia Ukrainka Branch, Waterford, Ont.	100.00
Mr. Joseph & Thomas Beahun (Regina, Sask.)	50.00
U.W.A.C. Kniahynia Olha Branch, (Prince Albert, Sask.)	50.00
U.W.A.C. St. John's Cathedral, (Edmonton, Alta.)	50.00
Mrs. Marie Smook (Winnipeg)	33.00
Mrs. Halia L. Sluzar (Mississauga. Ont.)	26.00
Mrs. Oksana Buhay (Hamilton)	25.00
St. Elia's Parish Choir (Edmonton)	25.00
U.W.A.C. Daughters of Ukraine Branch, Thunder Bay, Ont.	25.00
U.W.A.C. of St. Elia's Parish, Edmonton, Alta.	25.00
Mrs. Mary Gauk (Edmonton)	20.00
Lidia Liber (Etobicoke, Ont.)	20.00
Mrs. Doreen Pasichnyk (Maple Ridge, B.C.)	20.00
Ukrainian Seniors of St, John's Cathedral, (Edmonton, Alta.)	20.00
Mrs. J. Plupek (Edmonton)	18.00
Mrs. Olga Murray (Toronto)	16.00
U.W.A.C. Daughters of Ukraine Branch, Regina, Sask.	15.00
Mrs. Anna Kurchaba (Winnipeg)	10.00
Mrs. Olena Latyshko (Etobicoke, Ont.)	10.00
Mrs. Mary Saranchuk (Winnipeg)	10.00
Mrs. Olga Slywka (Mississauga, Ont.)	10.00
Mrs. Oksana Rusyn (Anjou, Que.)	8.00
Mr. Fedor Tkaczuk (Calgary, Alta.)	8.00
Mrs. Zoya Hrechko (Weston, Ont.)	6.00
Mrs. Valentyna Stukalo (Hawkestone, Ont.)	6.00
Mrs. V. Kowaltschuk (St. Michel, Que.)	$5.00
Mrs. Olga Bilek (Saskatoon, Sask.)	3.00
Miss Joanne Chizen (Edmonton)	3.00
Mrs. Halyna Derkacz (Surrey, B.C.)	3.00
Mrs. Lucie Dmyterko (Nipawin, Sask.)	3.00
Mrs. Lydia Hiltschuk (North York, Ont.)	3.00
Mrs. L. Hlady-Dragan (Montreal)	3.00
Mrs. Anastazia Kowalchuk (Rosemont, Que.)	3.00
Mrs. Lili Krulitski (New Westminster, B.C.)	3.00
Mrs. Helen Marko (Toronto)	3.00
Mrs. Paraskevia Markus (Montreal)	3.00
Mrs. Rosalyne Monita (Regina)	3.00
Mrs. Sophie Ochitwa (Saskatoon)	3.00
Mrs. Iris Olinek (Edmonton)	3.00
Mrs. Katherina Pawlowsky (Montreal)	3.00
Mrs. Mary Picklyk (Edmonton)	3.00
Mrs. Mary Popowich (Edmonton)	3.00
Mrs. Doris Smith (North Vancouver)	3.00
Mrs. Francis Tarnowetz (Edmonton)	3.00
Mrs. Dora Woroniuk (Edmonton)	3.00
Mrs. Olha Yusypchuk (Edmonton)	3.00
Mrs. Vera Derbawka (Borden, Sask.)	2.00

The above is a list of donations received and processed by January 9, 1992. The next listing will include those processed by **February 12, 1992.**

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажають

ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ ІМЕНИ
ОЛЬГИ БАСАРАБ
В НИПАВИН, САСК.

Проводові Української Православної Церкви в Канаді на чолі з Блаженнішим Митрополитом Василієм, нашому Духовенству, всім проводам і членству організації Союзу Українців Самостійників, центральній Управі провінційним екзекутивам, редакції "Променя", всім членкам нашого Союзу й їх родинам та всьому українському народові.

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Савеля Герман, голова

Павліна Глуханюк секретарка

P 013 NOV 91
HAGAS MRS L
13331-124 AVE
EDMONTON ALTA
T5L 3A4

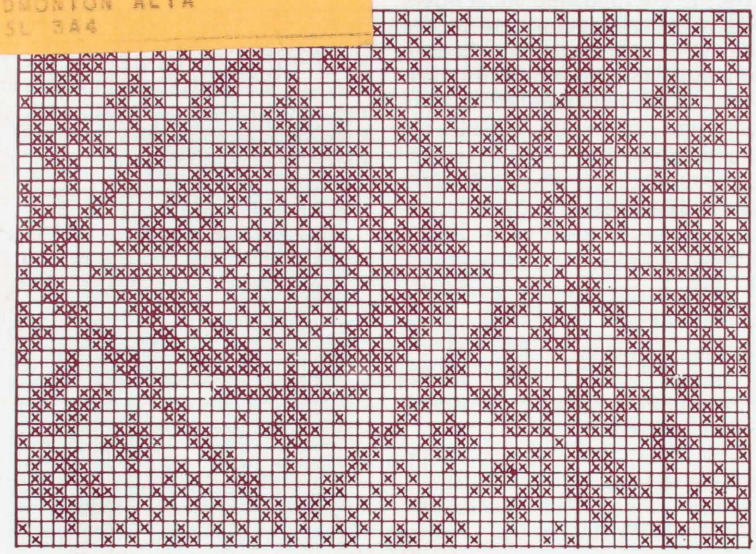

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ В САСКАТУНІ, САСК.

РЕЛІГІЙНІ — **ЦІНА**

СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. д-р І. Стус (FEAST DAYS OF THE ORTHODOX CHURCH) Bilingual 5.00

ІСТОРИЧНІ

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ (м'ягка обкладинка) 1.00

ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська (**A HALF-CENTYRY OF SERVICE TO THE COMMUNITY**) Bilingual **20.00**

НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — 3 томи, С. Стечишин, С. Яременко, В. Ревуцький, І. Кейван (**ESSAYS FROM THE UKRAINIAN CULTURE**) Bilingual **10.00**

UKRAINIAN CANADIANA (English only) 10.00

ЛІТЕРАТУРА

НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ 5.00

МИСТЕЦТВО

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (English only) 8.00

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES (Sheets) 3.00

UKRAINIAN WEAVING PATTERNS WITH INSTRUCTIONS by Doris Elizabeth Yanda 35.00

ПРОГРАМИ

НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, ПІСНІ З НОТАМИ, слова Л. Українки 5.00

ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ НА 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. УКРАЇНКИ 10.00

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

П'ЄСИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ 1.00

ЗБІРНИК ДЛЯ ДІТЕЙ, А. Данилович 5.00

РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, П. Пауш 1.00

ДУХОВНІ ПІСНІ 4.00

PROMOTIONAL SUPPLIES

ГРАМОТИ: 25-літ, Почесні, бланки грамот- можна висувати роки 1.75, 2.75, 3.00

SMOLOSKYPS 10.00

SPOONS WITH SMOLOSKYP 5.00

HASTI NOTES AND ENVELOPS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... Doz. 3.00

PLACE CARDS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 50 cards 10.00

SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA ..... 18 штук і Tax 2.75

POST CARDS: St. Volodymyr, St. Olha, St. Volodymyr and St. Olha ..... each 0.50

VIDEO CASETTE: V.C.R. 100th ANNIVERSARY UKRAINIAN WOMEN'S MOVEMENT Part I English only 20.00